

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 01284

MEGILEH-LIDER

Itzik Manger

*Permanent preservation of this book was made possible
by Mildred & Joseph Godfrey
in honor of
son, Dr. Henry P. Godfrey*

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

נין כוכב נ-ג
הוּא בְּנֵי כָּל־עַמִּים
כָּל־עַמִּים
בְּנֵי כָּל־עַמִּים

וְלֹא־בְּנֵי כָּל־עַמִּים

י/ז אדר ב' 1936

אייציק מאנגער
מגילה = 2 יידער

אַיִצְחָק מַאנְגָּל

מִגְיָה-לִידָעָר

סָאָרְלָאָג "אַלְיָנָעָנְדָה" וּוֹאָרְשָׁע 1936

Copyright by Natan Manger, Bucarest.

Printed in Poland.

הילע געמיינט פון מאנדל ר' י. פ.

ICYK MANGER
MEGILE-LIDER

Wydawn. „Ałejneniu”, Warszawa.

Druk. Nomberga, Warszawa, Leszno 19.

די לידער, וואָס זענען געזאַמֶּט אִין דעם בֵּיכֶל,
זענען ווילדר=אמָל אַשטיינְפָּערְרִי אֹזָא, אוֹיפָן שְׂמִינִי=
געַר פֿוֹן די פּוֹרִים=שְׁפִּילְעָד אִין אַלְעַ צִיטָן.

אִין דעם בֵּיכֶל וווערט דערצִיְּלָט די אַלְטָע, שיינְעַ
מעשה פֿוֹן דער מְלָכָה אַסְתָּר, ווֹאָס הָאָטָם, אַינְאַיְינְעַ
מיַט אַיר פֿעַטָּעַ מְרָדְכִּי, זִיךְ פֿעַסְטָס אַנְעַטָּאַן צָוַ
חַמְן חַרְשָׁע אָזָן אִים סּוֹפְּפָלְסָגְבָּר גַּעֲוָעָזָן, זַיְעַר
זְבוֹת זָאַל אָזָן בִּישְׂטִין, חַיְוָת אָזָן אַלְעַמָּאָל, אַמָּן
סְלָה.

אָמָת, די מעשה וווערט דָּאַ דערצִיְּלָט אַפִּיסְלָ
אנְדָעַרְשָׁ. די אַפִּיצְיְּלָעַ מְגִילָּה=שְׁרִיבָּעָרְ הָאָבָּן לְמַשְׁלָ
פָּאַרְשָׁוֹוִיגָן אֹזָא ווַיְכִטְקַע גַּעַשְׁטָאַלְטָס, וְיַיְדָעַ שְׁנִיָּיָ
דַּעֲרִיּוֹנָגָ פָּאַסְטְּרִיגְּחָא, הָגָם זִיְּן פָּאַרְצְוִיְּפָלְטָעָ לִיבָּעָ
צָו אַסְתָּר הַמְּלָכָה אָזָן זִיְּן אַטְעַנְטָאָט אַוִּיפָּן מְלָךְ
אַחְשּׁוֹרּוֹשָׁ, הָאָבָּן דַּעֲצִידִים ווְעָגַן אַסְךְ ווַיְכִטְקַע גַּעַ
שְׁעַנְיִישָׁן.

אַפִּילָן דעם אַלְטָן פְּרוֹמוּן שְׁנִיְידָעָר=מִינְסְטָעָר
פָּאַנְפְּחָא הָאָבָּן די אַפִּיצְיְּלָעַ כְּרָאַנְיקָאָרָן פָּאַרְשָׁוֹוִיגָן.
וַיִּזְמַט אָוִים, אָז זִיְּהָאָבָּן נִישְׁטָ גַּעַוְאַלְטָס פָּאַרְשָׁוֹוּעָבָן
די פְּעָרְסִישָׁע הוַיְקַלְעַגְּעַנְדָּע מִימָּאַזְעַלְכָּעָ פְּרָאַסְטָעָ
חַיְּ וּקְיִמְסָ.

— הייסט עס, זיין האבן רעפאל שטעוועט דעם זיין
טארישן אמת — ווועט טענה ען דעד בעזער אוון ווועט
זיין גערעכט. נאך זיין, די בראניקאָרֶן, ליגען שיין
פונן לאָנג פֿאָרְבִּיסְן די ציינ זיין דעד ערַד אוון מיט
די הינטנס צו די שטערן. אוון מעגסט זיין דופַן קנאָק
נטַּל ביז משיח ווועט קומען.

דעד מחרבר פון די מגילַהַ לְּ דעד האָט זיך
פְּלִיסִיך באָמִים אוֹיסָצּוֹנָפִּינְעָן די פֿאָרְשְׁוִינִיגְעָן גַּעַד
שְׂמָלְטָן. ער האָט יָאוּן לאָנג גַּעַפְּאָרְשָׁט אֵין פֿאָרְ
שִׂידְעָן אַרְבִּיוֹן, ביז סְאִיז אִים גַּעַלְוְגָעָן זיך צו
בְּאָגָעָגָעָן מִתְּן שְׂנִיאַדְעַרְגַּעַזְעָלְן פֿאָסְטְּרִיגְתָּא אוון
מייט זיין אלטָן מִינְסְטָעָר פֿאָנְפְּחָא.

צַי די מי האָט זיך גַּעַלְוִינְט? דעם מחרבר דוכט
זיך, אוֹ יָאָ. ערשטן, האָט ער פֿאָרְיכְּט די ערולָה,
וְאָס די אַמְּאָלִיקָעָ בראניקאָרֶן זענען בְּאָגָעָגָעָן אַנְטָ
קָעָן די צוֹויִי דִּימְעָד פון דעד חַבְרָה "גַּאֲדָל אוֹן שָׁעָר".

אוֹן צוֹוִיטָן:

הָאָט אִים די לאָזִיקָע אַרְבְּעָט דערונענטערט צו
דעד קָאָמְעָדִיעָ, פון ווּלְכָעָד ער חַלּוּם שׂוֹין זוֹנָט
אַחֲיפַש בִּיסְטַּיְאָן.

דאָס לאָזִיקָע בִּיכְלָ אֵין גַּעַוְיִדְמָעָט מִין בְּרוֹדְעָר,
דַּעַם שְׂנִיאַדְעַרְגַּעַזְעָלְן נָאָסָע מְאָנְגָעָד, מִין סָאמָע
בְּנָטָן חַבְרָ פון די פֿרִיעָסְטָן קִינְדָּעָרְ-יָאָרֶן אָן.
אי צִיק מְאָנְגָעָד.

אוֹ דעַם בִּיכְלִין שֵׁין פָּאָרֶטְרָאָכְט / אוֹן
גּוֹט גּוֹמָאָכְט / אוֹן צּוֹם דְּרוֹק גּוֹבְּרָאָכְט
זִיְּן פָּאָרָאָן / פִּיר יְעֻדְרָמָאָן / סִיְּ
וּוַיְיָב סִיְּ מָאָן / פִּיל וּוְאָגְנָדְעָרְלִיכְעַן זָאָכְן
צּוֹם וּוַיְיָנָעַן אוֹן צּוֹם לְאָכְן / פִּיל אָוִיס־
טָעָרְלִישָׁע זָאָגָן / אוֹיס קִינְגִּין אַסְתָּרָס
טָאָגָן / דְּרוֹס לוֹיְפָט בְּעַהֲעַנְדָּן / אוֹיס
אָלָן עַקְן אוֹן עַנְדָּן / דָּאָס שֵׁין בִּיכְלִין
קוֹיְפָן / דָּאָס דָּעָר וּוְאָגָאנָט / אַיְצִיק
מַאְנָגָעָר גִּנְאָאָנָט / אוֹיס וּוְאָלָאָכִישׁ לְאָנְדָּז
מַאְגָּה הַאָבָּן וּוְאָס צּוֹם זֹוְיְפָן / אַיְן דָּעַם
זְכוֹת / וּוְעַט הַשְּׁיִי גּוֹוֹוִיס / אָל אָוָם־
גְּלִיק פָּעָן אוֹן וּוְעַנְדָּן / אוֹן גּוֹשְׁוִינָד /
אָלָס וּוְיָדָעָר וּוְיָנָט / מַשְׂיחָה בָּן דּוֹד זְעַנְדָּן
אמְן סָלה.

דאָס לֵיד פּוֹנִים לְרוֹפַעַד

זַיְמַצְשָׁע, יַיְדָן, שָׂא אָלָן שְׁטוֹלָן!
מִיר פָּאָנְגָעַן אָן דָּעַם פּוֹרִים=שְׁפִילָן.

אָ פּוֹרִים=שְׁפִילָן אַיְזָן נְרָאָמָעָן,
רוֹאָס הָאָט טְרוֹזָנָט מַעַם' עָן.

וּעֶד ס'וּעַט עַס קְיֻינָעַן,
וּוַעַט וּוַי אָ בְּרַבָּעַר וְרוּיָנָעַן.

אַיְזָן וּעֶד ס'וּעַט עַס חַרְזָן,
וּוַעַט לְאָכָן מִיט טְרַעָּן.

אָט גְּיַעַן זַיְר אַלְעַ שְׁטוֹלָעַן,
די הַעֲלָדָן פּוֹן דָּעַר מְנוּילָה:

אַחֲשָׁוָרוֹשׁ, דָּעַר קַעְנִיגָּן,
וְדָאָס וְדַרְפָּל עַד טְרִינְקָט אַיְזָן אִים וְוַיְינִיקָן,

אַסְתָּהָר הַמְּלָפָה, די גְּרִינְעָן
אוֹן וְשַׁהְיָי אַיְזָן דָּעַר קְרִינְאָלִינָעָן,

מְרַדְכָּי, דָּעַר חַכְמָה עַתְהִיכָּן
אוֹן הַמָּן חַרְשָׁעָן, דָּעַר לְאַטְעָקָן,

זֶרֶשׁ, דַּרְ מִכְשָׁפָה,
וְאֵסֶ שְׁעַלְתָּ וְרִי אַמְגָפָה,

וַיֹּזְחָא, דַּעַר רַעֲדָקְטָעָר,
וְאֵסֶ האַקְטָ אַמְשִׁינִיק, האַקְטָ ער.

אוֹן צְוָרָשָׂן דַּר אַלְעָ גְּרוּסָע לְיִיטָּ
שְׁטִוִּיטָ פַּאֲסְטְּרִינְחָא בַּיְּרִי דַּעַר זְיוּטָ.

עַר וּעַט אַיְיךְ אַלְיוֹן דֻּרְצְיוּלָן,
וְאֵסֶ סְמִוָּטָ אִים נָאָבָן אַפְּן קְוּוּרְלָן.

חַקִּיצָׁוָר, דַּר אַלְעָ זָאָכָן,
אוֹרִיפָ צָוָם וּוַיְנָעָן אוֹן צָוָם לְאָכָן,
וּעַט אָרְדָּ אַיְן בִּיכְלָ גַּעֲפְּנוּנָעָן —
נַעֲמָט זַיְדָ אַיְיךְ נָוָט אַיְן זַוְּנָעָן !

אוֹן אָרְיָב אַיְיךְ זָאָג אַיְיךְ אַלְיָנָן...
הַעֲרָטָס אוֹן וּהַעֲרָטָס אַנְטְּשָׁוּרִינָן !

פָּאַרְדוֹאָס מִרְדָּכֵי הַצְּדִיק הָאָט נַעֲפּוֹנָעָן הַזְּ בְּרוּם מֶלֶךְ

„וּזְעֵר אַיְזַׁ דָּאָס יַׁוְדֵל מִיטַּן הַאֲרָבָּה,
וְדָאָס דְּרִיוּת זַׁיְד אַיְזַׁ מֶלֶךְ טַוְיעָר
אָנוּ חַדְׁסָדְיוֹהָן אָנוּ שַׁוְשָׁקָעָן זַׁיְד צְוִיָּה,
שְׁמַעַלְתָּ עַד אָוְנְשָׁעָר אַן אוּיְעָר?“

„אַיְ, בְּזַוְתָּ אַ נַּאֲרָעָלָעָ, קִינָה
דָּאָס וּוְיִסְתָּבוֹ נַשְּׁתָּ אַפְּרִילָוּ?
מִרְדָּכֵי הַצְּדִיק אַיְזַׁ דְּעֵר יְהָ
דְּעֵר יְהָ יַׁיְד פְּיָזְ דְּעֵר מַנִּישָׁה.“

עַד הָאָט נַעֲפּוֹנָעָן בְּרוּם מֶלֶךְ הַזְּ,
בְּיַי אַפְּנַזְעָר מֶלֶךְ, דַעַם שְׁוֹתָה,
וּוְאָס שְׁפָוָרָט פְּסָדָר טַאָג אַפְּן נַאֲכָת
אָנוּ הָאָט אַ נַּאַז אַ רְוִיטָע.“

„פָּאַרְדוֹאָסְדוּשׁ הָאָט עַד נַעֲפּוֹנָעָן הַזְּ
בְּיַי אַפְּנַזְעָר מֶלֶךְ, דַעַם שְׁוֹתָה,
וּוְאָס שְׁפָוָרָט פְּסָדָר טַאָג אַפְּן נַאֲכָת
אַפְּן הָאָט אַ נַּאַז אַ רְוִיטָע?“

„דְּעַרְפָּאָר, וּוְיִלְךְ רְ/הָאָט אַמְּאָל בְּרוּנָאָכָת
אַיְן טַוְיעָר זַׁיְד אַפְּנַטְרַגְּהַעַרְתָּ
וּוְיִבְנָהָן וְחַדְּשָׁה הָאָבָּן גַּעֲזָאָגָת:
— מִיר הָאָבָּן דַעַם מֶלֶךְ אַיְן דְּרַעְדָ!“

ער איז א טיראן, א פינסטערלינג,
א דוחן איז זיין מאמען!
לאאמיר אים שיטן איז בעכער סט
אוּן לאאמיר אים פאיסטען. —

אוזוֹר האבן בידע אַפְּגָנְדָּרֶדֶת
אוּן זענען צוֹגָאנָעַן זיך שטילע
אוּן מרדכי האט דאס געמסרט אלֶא
מייטן ניגן פון דער מנלה.

אייז דער מלך געווואָרָן אוּן כַּס
אוּן נישט בעהירסן מאָכוֹן קייזן שהוֹת
אוּן הענגען דרי בונטארן, דרי צוּוִי,
אוּיפֿ צוּוִי באַזְוְנדָרֶעֶת תלָוָה.

אוּן ציך מרדכי הצדיק האט ער געזאנט:
— דרי מענסט אוּן מיין טויער האנדלען
מירט שנורעוואָאלֶאָע איז פשׂער ער זוּיפֿ,
מירט פָּאַסְטָא אוּן מירט מאַנדָלָען.—"

פארטראָקט זיך דאס קינד אוּן דרי מאָמע שווינט
דער אָוָונָט אוּן בלְאָ ווי אַטאָפִילָה —
אוּן נָאָר דרי פְּלִיבָּן אוּיפֿ דער ווָאנָט
זשומען שטיל דרי מנילָה.

די מלפה ווועזען

די מלפה זוטצ און בלוייז העמד
דעך נאָלדענער אינדרעדער
שטייפט מיט אַ שטראָל אין אירע האָר
און לאַנט אַרט אַרבער די קני.

פארשעט זיך די מלפה און די זאנט:
“אַחעַק, די צוּהנִיק, דָוֶן!
נֵוֶו שְׂטִיף מִיט מִיְנָעַ דִּינְסְמָן אַין קִיד,
נאָר די מלפה לאָז גָוָרָו!”

נאָר דעך שטראָל, וויזט אויס, פֿאַרְשְׁטִיטִים זֶה נוֹשֶׁט,
אייר לשׁוֹן אַיְזָן אַרט פרעמאָר,
אט רײַפְלַט ער זיך אַרט אַיר האָלְדוֹן,
אט וְאַיְוָהַט ער אַיְזָן אַיר העמד.

“אַחֲרֵי נָא טַעַבָּע!” זֶה צוּטְרַט אַוִוִּיבָן:
חוּעַן סְׂדָאַקְט זיך דָעַרְזָוְסָט אַיר מאָן,
אוֹז זֶה, די מלפה, האָט גַּעַשְׁטִיפְט
מִיט אַ פְּרָאַסְטָן אַונְטַעַרְמָאָן,

וואָאַקְט ער... זֶה שְׂרַעַקְט זיך צָוַרְאַכְטָן ווֹאָס
און ווּרְטָט אַוְשָׁגָן אַרְזָן אַיְזָן בְּלָאָס:
אַ מאָן אַ שְׂוְתָה אַיְזָן אַ שְׁפָדָר דָעַזְגָּו,
איַז מסְכוֹן אַיְזָן זִין פָעַס.

די גויט צום שפינגֶל צה. די איז שיין.
אן אלטער גענעראל
האט ערשות זיך דערשאָסן צוּרַב איז
איין הויף פונְס אַרטענָאָל.

“אַ שיינָעַ רִיְנָעַ...” דער עירק, אוית הילנט
איין דרי וועטשערע אַנגענְגְּרִיט :
ריינָעַ לְיֹוֹתְנָאָנָטָס, באַלְעַטָּם, מוזיק
שָׁאַמְפָּאַנְיָעָה, גַּעֲלַעֲכָשָׂר, פרוּיד.

נאָרַהָן ווּעַט זִיכְּן אַין דער היַם,
די האָט אַים מסופֵן פִּינְטָם,
דעם צוּרַיבָּק, דעם פָּאַרוֹזָעָנִי. די פִּילְטָם,
אוֹעַר אַיז אַוד נִישְׁטָם קִיְּנוּ פְּרִיְנָט.

“זָאַשְׁרָאַ!” — דָּאֵס קָאַמְעָרְמִיְּדָל קָוְמָט —
“דְּפָרְלָאָנָג מִיר דָּאֵס שְׁעַנְטָשׁ קְלִיְּדָן”
אוֹן וְשָׁהָי הַעֲרָט נִישְׁטָם, וְרַעֲפִיס אַין אַיז
צְוָכְלִיפָּעַט זִיךְ שְׁמַרְלָעְרָהְרִיט.

דעם מלכט טעודה

זאנט דער מלך שפער,
די אריינן פול מיט פרערן:
„די מלכה ושותי שיונט
חוּ דער קיבטיקער מאָרגנַשטערן.“

צוווי צעפ ביז די קני
און אַ לויוב, ווֹדֵס ווֹי שְׁנִי
און אַוְרְגַּעַנְעָס אַ פָּאָר,
בָּאָמֵש נְיוֹ אָוּס נְאָר זְיַי.“

שמיריכלט האָן כיטרע:
„פאָמֶעֶר קִינְינֶג דַו מִילָּן,
לְאָז די מלפה קִומְעָן
אַ נְאָקָעַטָּע אָז בִּין.“

וועגן די אלע שרורת,
די הוֹוְיכְּנַעַשְׂתָּעַטְעָ פָּאָרְשְׁוִינְעָן,
זען אַיד שָׁאַנְהָדִים
און נְאָפָּן אָוּן שְׁטוֹרְגָּעָן.“

זאנט דער מלך שפער:
„און דָּאָס אַיז מִין בָּאָנָעָר
די מלכה זָאָל הִיבָּטְקָה קִומְעָן
אַ נְאָקָעַטָּע אַהֲרָן?“

לויפָן דַּי שְׂטָאָפָעַטָּן
אוֹן קְוָמָעַן צְוָרוֹק צַוְּגִין:
”דַּעֲרַ מְלֻכָּה וְשָׁחָרִ!
טְעַנָּן וּוְרֵי דַּי צְרוֹן.”

שְׂמִיכָלֶת הַמִּן כִּיטְרָעַ:
”אֲדוֹנִי קְרָנוֹג, נִיְּגַן,
סְאָה תְּרוֹזָן פָּאָר דַּי בְּעַנְטְּשָׁלְיכָמַת
דַּי מְעַשָּׂה מִיתָּן דַּי צְרוֹן.”

זָאָגַט דַּעֲרַ מְלֻכָּה שְׁכָרוֹ!
”טְאָה זָאָל מַעַן זַי בְּרַעְנָגָעַן!
אוֹ נִישָּׁם וְעַטָּמַעַן דַּ
איְ שִׁיסָּן אַרְיָה הַעֲנָגָעַן.”

לויפָן דַּי שְׂטָאָפָעַטָּן
אוֹן קְוָמָעַן בָּאַלְדַּן זְוִידָעַר,
מִירַט קְלַגְּנְדִּיקָעַ צִיְּינָן
אוֹן צִוְּטָעַרְנְדִּיקָעַ נְלִיאָדָעַר.

דַּי מְלֻכָּה הָאָט פָּאָרִינְגָּט
אוֹרִיפָּ זַיְבָּן רִינְגְּלָעַן דַּי מִיר
אוֹן דַּוְרַךְ אָ שְׁפָאָרוֹזָנָעַ
בָּאָפְוַילְן צַוְּדִירָ:

דַּעֲרַ מְלֻכָּה אוֹזָן אָ שְׁפָוָר
אוֹן דַּעֲרַצְיוֹ אָ שְׁוֹטָה,
עַד טָוָת זַיְדָן בְּלַוִּזָּן בְּלַאֲמִירָן
פָּאָר אַלְעָ פְּרַעְמְדָעָן לְוָטָמָע...

זאכט איזן שרד צום צויזיטן :
“ס' איז שוין צויט צו ניין,
מיין אלטער קער שוין ווארטשען
די לינט איז בעט אלויין”.

אי דרייטער נעטט דעם זיגנער
פונן וועסטלמאש ארייס,
טיצן אלע און די צולונדערס
און שאדען זיך שמיל ארייס...

רשות קלאבליך

וירינט דרי מלפה ושהרי
מירט א ביטער בעוויזן,
וואס זיך מוז אזייר יונגע,
פון דער וועלט אודעקניען :

“מיין טאטע האט מיך געווארנט :
איין מאכטיקער פאנז,
האט זיך מיר פארגנרט
א שפוך פאר א מאן.

מיין טאטע האט מיך געווארנט :
נרטע, טאכטער, ניטע !
עלם בעסער פאר א מאן
דעם קראבייע פון ליטע.

כ'חאָב אַיִם נִישְׁטַ גַּעֲפָלְגַּטַּ
כ'חאָב אַיִם נִישְׁטַ גַּעֲהָרְטַ
אַרְצַת טַו אַידַּ לִיבְנַ
נִין אַרְילַן אֵין דְּרַעַדַּ.

כ'חאָב אַיִם נִישְׁטַ גַּעֲפָלְגַּטַּ
אַרְצַת טַו אַידַּ בָּאַצְּאַן,
פָּאַרְנָעַמְטַס מִין גַּעֲווִין
אַירַ בָּעֶרֶג אֹוָן אַירַ טַאַלַּן !

כ'זאָב געפֿרעהַלט אַירִונְגַעְמָאַכְטָס
אַזְנְן אַנְגְּעַפְּרַלְטָם דֵי סְלָאַיְיעָס,
אַרְצָשׁ מֹזֵן אַיךְ פָּאַרְלָאַזְן
מִיְינָע לְוַכְטִיקָע פָּאַקְאַיְיעָס.

מִיְינָע לְוַכְטִיקָע פָּאַקְאַיְיעָס
מִרְטָם דֵי מַעְשָׂעָנָע בְּעַטְנוֹ,
דֵי סָאַמְעַטְעָנָע קְלִיְידָעֶר
מִרְטָם דֵי טְיִיעָרָע הַעֲטָן.

דֵעַר מַלְךָ וּוּטָם זִיךְ נַעֲמָעָן
אַיְינָג, שִׁין וּרְיבָּ
אַזְנָן דֵי וּוּטְרִים וּוּעָלָן עָסָן
מִרְיָן וּנְגָג, שִׁין לִיבָּ.

נַרְמָע, תְּלוּוֹן, נַרְטָע,
קוּם נַאֲךְ נִישְׁתָּמָע צָהָנִין,
לְאֹזֶן מִידָּן נַאֲךְ אַרְגָּע
מִרְטָם מִין וּוּיְמָתָאָג אַלְיָינוֹן!

לְאֹזֶן מִידָּן נַאֲךְ אַרְגָּע
מִרְטָמן זְוַנְפָאַרְגָּאַנְבָּוּ!
מִיְיָן וּתְבָב, שִׁין לְעַבְנָן
טָוָת מִידָּן זְיִיעָר בָּאָנָן.

מִיְיָן וּנְגָג, שִׁין לְעַבְנָן
אַזְנָן מִיחְנָע וּוּנְגָג וּאָרָר
מִיְינָע בְּוַלְדָעָנָע רְוִנְגָעָן
אַזְנָן מִיְינָע בְּוַלְדָעָנָע הָאָר.

ניטע, הַלְוֹן, ניטע
מאך נאך נישט נאכט,
בייז כ'ווועל נישט האבן
קאטש אוינטמאָל געלְאכט".

אָזּוּר וְיוֹנֵת דִי מֶלֶכָה וְשָׂתָר
מִיט אַ בְּוֹטֶעֶר גַּעֲדִין,
דוֹאָס זָר מָוֹז אָזּוּר רַונְג
פָּזְן דָּעַר וּוְעַלְט אַרוּעַקְבִּין.

זיד מלכָה ווּשְׁתַר גִּירֶט צוֹ דָעֵר הַלְּיוָה

„זָעַטַמַ, צְרִיפָעַלְעַ, מִיטַ רַעֲנָנֶר בָאָס
וַיַּעַטְמַעַן דַיְיַיְלָכָה פִירַן,
דָעֵר מַלְךָ הַקָּטָזַר נַעֲבָעַן גַעַטְמָאָן
מִיטַ אַבִיטַעַרְן טַוָּת שְׁטַרָאַפְרַן.“

„אַמְצָהָה! אָז דָעֵר מַלְךָ רַוְפַט,
הַקָּטָזַר נַעֲבָעַן צְרִיבַן בֵין,
אַיְן דַי, אַשְׁטִוְבָעַן, אוּוּפַ אַיְדָאָרַט,
וַאֲלַסְטַמַ אַוִיךְ נַיְשַׁט גַעַנְאַנְגַען — נַיְינְעַן?“

„גַעַנְאַנְגַען, וַאֲסַ רַעַדְתַסְטַה, רַבְקָהַ קְדוּמַיָּה?
אַיְדָאָלַט וַיְיַי אַפְוָגָל גַעַפְלוֹרִין
אַיְן זַיְדָ נַקְעַט אַוְעַקְעַשְׁתַעַלְט
פָאָר אַלְעַ שְׁרָהַיְשַׁע אַוְגַן.“

אוֹן צִוְם מַלְךָ וַאֲלַט אַיְדָ גַעַזְאַגְט
פָעַחַנְעַ דַי דָאַזְוַיקָעַ דַעַרְטַעַר:
— הַקָּטָזַר גַעַרְוַן, אַטְ בֵין אַיְדָ דָאַ
אַחְשְׁרוֹוֹשַׁ, מַיְוַן בַאֲשַׁעַרְמַעַר.

וַאֲלַט דָעֵר מַלְךָ מִיד אַיְינְגַעַהַרְלַט
אַיְן זַיְוַן פִירְפּוֹרַ-מַאַנְטַלַ, דַעַם רַוְיטַן
אַיְן וַאֲלַט פַאֲרַשְׁפַאַרְטַמַ צְרִיבַן אַיְן בַעַס
אוֹן הַיִיסְן דַעַם תַלְיוֹן מִיד טַוִיטַן.“

„פֿעַ, דְּבוֹרָה-קְרוֹן, דַּו רַעֲדַטְסַט נִישְׁתַּחַת שֵׁין.
מַעַן טָאַר נִישְׁתַּחַת אֶזְוִי רִידְן.
אַ מִירְדֵּל, וָאַס רַעַט אֶזְוִינַע רִידְן,
הַאָב אַרְךְ בְּעַהֲרַט פְּנַיכְם זִידְן...”

„מַאֲכַטְסַט אַ וְוַאֲרַע !” דַּי מַלְכָה נִיְיט
אַנְטְּקַעַנְן דַּעַר שְׂטְרָאָפַף, דַּעַר הַאֲרַבְּעָר
אוֹן אֲרַבְּעָר אַרְךְ יְוָנָגָן, שִׁינְעָם קָאָפַף
פְּלִיטַט אַ יְוָנָגָעַר שְׁפָאֲרַבְּעָר.

די נִיְיט מִיט שְׂטְרַלְעַ, גַּעַמְאַסְטַעַנַּע מְרוּטַע,
נַאֲר אַירְעַ אַוְרָגַן דִּירְדְּן
שְׂטְרַלְעַ אַיְן מְרוּוּעָרִיךְ צַו אַלְעַ די
שְׁנַיְידְעָר-יְוָנָגָעַן אַיְן מִירְדְּן :

„אַרְךְ גַּי אַוְרַפְּ אַיְבִּיךְ אַוְרַעַק פַּיְזַ חַי,
אַוְרַפְּ אַמִּיד אַזְעַק פַּיְזַ דָּאנָעַן,
נַאֲר, אַז עַז חַעַט שְׁפִילְעַן דַּעַם פּוֹרִים-שְׁפִילְעַ
זָאַלְטַט עַז מִיד צָוַם גּוֹטַן דָּעַרְמָאַנָּעַן !”

„מַאֲכַטְסַט אַ וְוַאֲרַע !” דַּי מַלְכָה נִיְיט
אַנְטְּקַעַנְן דַּעַר שְׂטְרָאָפַף, דַּעַר הַאֲרַבְּעָר
אוֹן אֲרַבְּעָר אַרְךְ יְוָנָגָן, שִׁינְעָם קָאָפַף
פְּלִיטַט אַ יְוָנָגָעַר שְׁפָאֲרַבְּעָר.

אסחד גדרויט זיך צום מלך

אסחד שטירט פארן שפֿרְגֵל שלאנק
איין א בלען סאמעט-קליר,
די פערל בלרטשטען אויפָט איר האלדז
איין זי מזרמלט שטילערהייט :

„די לְצִים, די פּוֹרִים-שְׁפִילְעַר, זיך
זאגָנֶה, אוֹ עַד בֵּין נְרִין —
אַסּוֹרָן טַאַקָּעַ נְאָר עַד אַלְרִין,
וּוִיסָּה, וּוּ שִׁין אַיְדַּין.“

סְטוֹנְקֶלֶט, דָּעַר אַלְטָעַר נּוֹסְן-בּוּרִים
רוֹשֶׁת מִיד אַיְן פְּעַנְסְטָעַר אַרְדִּין :
„וְהַ אַיְזָה דָּעַר פְּעַטְעַר אַסְּטָהָרְשִׁי
הָאָה, הוּ קָעַן עַד זִין ?“

„דָּעַר פְּעַטְעַר ?“ — אַסְּטָהָר פָּאוֹרִוְילֶט זִיך —
„עַר דְּרוֹיִיט זִיך אַיְן מְלָכָס הַוּאַט,
דָּאָרֶט פִּירָן שְׂדָכָנִים פָּוּן אַרְבָּעָרָאָל
די שְׁעַנְסְטָעַ בְּחֹלוֹת צְנוּוֹף .“

אוֹן עַד, דָּו אַלְטָעַר נּוֹסְן-בּוּרִים,
חַעַל אַרְכָּעַט גִּין אַחֲרָן.
צְ'ווֹאָר, דָּו אַלְטָעַר נּוֹסְן-בּוּרִים,
אוֹ לְךָ בֵּין טַאַקָּעַ נְרִין ?“

טרויט. דער פעטער מרדכי גיטט,
מרטן שירעם און דער האנט,
זיין שפיזיקער הויקער שאטנט זיך
אונ שפרינגעט פון וואנט צו וואנט.

עד קראצט דאס בערדי און ער זאנט:
„נה, אסחאל, ביזט שוין נרייט?
ס'פאסט דיר קיינע-הארע, קינה,
דאס בלאע סאמעט-קלייד.

דער מלך וועט פונן נאך דיר,
אוייסניין נאך דיינע טרויט,
חוּר דוּ זעטט מײַך לָעֶבֶן, אסחרשי,
אונ ווי עד בון א ייד.

נה, אסחאל, מיטן רעלטן פֿוֹסְוּ...”
זיך שאָרֵן זיך שטיל אַרוֹיס,
דער קְלִיּוֹנָר פֻּטְטָר מיטן האָרָב
אונ אַסְהָר, שְׁלָאָנָק אַונְ גְּרוֹיס.

מרדכי גולדט אהליים פֿעַן אַסְתָּרִיס חַזְוֹנָה

פארטאג. דער אלטער ר', מרדכי גידט
פֿון דער חזונה אהויים בנילופין
אוֹן לאָזֶט דאס שיינעצעל — דעם ווינט —
מייט באָרד אוֹן פָּאוֹת שטיפֿן.

וֹאָס דעַן-זְשָׁע — ער, אָן אלטער יַד
וועט נײַן זיך מיט אַים שְׂלָאָגָן?
שי האָבָן דעַן כוֹת דֵי אלטער פִּיס
אוֹאָז לאָבָּזָן נַאֲכַצְּזִירָאָגָן?

דער עיקר איז, וֹאָס אַסְתָּרִיס אֵין
מייט מזָל דֵי מלכָה גַּנוֹאָרָן
אוֹן האָט גַּעֲרָשָׁנְטָן דֵי גַּוְלְדָעָנָס קְרוּיז
פֿון וּשְׁהִי מִיטְן הַאָרָן.

ר', מרדכי שמיכלט, ער זעט זיך אֵין קְלוּיז
אוֹרְמָנְגָרְנְגָט מִיט יַדְן,
סְבָּלִישְׁטָשָׁן אוֹרְבָּן, צִימְטָרָן בְּעֶרֶד,
משמעות זיך זענען צְוָפְּרִידָן.

כָּאַטְשָׁ אַסְתָּרִיס אֵין נִישְׁט זַיִן אַיְינָן קִינָה,
נָאָר זַיִן וּוַיְיבָס אַ וּוַיְיטָע קְרוּבָה,
וְעַט זַיִן דֻּם פַּעַטָּר אַוְן כֵּל יְשָׁרָאֵל
פְּנַדְעָסָן מָוֵן אַ טּוּבָה.

אַיִן מְרָדְכֵי הַעֲרָת וּרְיָה רֶ' גָּדָל זָאָגָט:
הַעֲרָתָס, יַדְגָּה, הַעֲרָתָס! פָּאָרָאִירָאָרָן,
וּוֹעֵן כְּבִין, וְרִי מִיְּן שְׁמִינְעָר, סּוֹפּוֹחַ-שְׂדִיט
צָו "אִים" זָאָל קַעֲבָן גַּעֲמָאָרָן,

הָאָט "עָרָ", זָאָל קַעֲבָן, צְדָמָר בְּעַזָּאָגָט:
גַּיְיָ וּוֹיְסָ דַעַם אַוְיְבָעָרְשָׁמָנָס טְבָע,
נָאָר אָז רְיוֹוֵיל זְוִינָעָ יַדְעַלְעַד מְצִיל זִיְּן
אַרְיךָ נָאָר דַיְרָד אַ נְקַבָּה."

אַיִן רֶ' גָּדָל דַעְרְצִילָט... נָאָר מְרָדְכֵי קָעָן
זְוִינָעָ רַיְיד נִישְׁטָמָע דַעְרְהָעָרָן,
אָט זְעַנְעָן זִיְּן נָאָעָנָמָ, כָּאָטָשָׁ רַיְר זִיְּן אָז
אַיִן אָט וּוֹיְטָעָר נָאָר פָּזָן דַי שְׁמָעָרָן.

סְטָאָגָט. דַעַר אַלְטָעָר רֶ' מְרָדְכֵי נִוְיָט
פָּזָן דַעַר חַהְוָנָה אַהֲרָוִם בְּגַיְלָוִוִּין
אַיִן לְאָזָט דָאָס שְׁיַגְעַצָּל — דַעַם זְוִינָט —
מִוִּיט בָּאָרָד אַיִן פָּאוֹת שְׁמִינְפָּן.

וְדָאָס דַעַן-זְשָׁע — עָרָ, אָז אַלְטָעָר יִהְרָא
וּרְעָט נִיְּן זִיךְ מִרְטָ אִים שְׁלָאָגָן?
צִי הָאָבָן דַעַן כּוֹחַ דַי אַלְטָעָ פִּיס
אָזָא לְאָבִינוֹ נָאָכְצָלָרָאָגָן?

די לעלגוייע פון פאַס्टראָיגּהאָ

פאַסְטַרִוְיגּהאָ, דער שְׂנִירְדֶּרְעֶלְ-רוֹנֶגְ
דרײַיט זיך הײַנטער די פֿעַנְסְטֶרְ :
„געַדְעַנְקְסְטָגְ, אַסְפְּרָלְ, די האָסְטְּ בְּעַזְּאַנְטְּ,
אוֹזְ אַיךְ בֵּין בַּיְ דַּרְ דַּרְ שְׁלַנְסְטֶרְ ?

געַדְעַנְקְסְטָגְ, אַסְפְּרָלְ, די האָסְטְּ בְּעַזְּאַנְטְּ,
אוֹזְ אַיךְ בֵּין בַּיְ דַּרְ דַּרְ בְּעַסְטֶרְ,
פְּאַרְוֹדוֹאַזְשָׁשָׁעְ האָסְטְּ מַיְיךְ אַפְּגַּעַנְאָרְטְּ ?
זָאנְ, נִיבְ לְשׁוֹןְ, אַסְהָרְ !

געַדְעַנְקְסְטָגְ, גַּעַדְעַנְקְסְטָגְ יְעַנְעַ נְאַכְתָּמְ,
מיְיד זְעַנְעַן גַּעַשְׁטָאַנְעַן אַיְן טְוִיעָרְ,
סְ'הָאָטְ גַּעַרְעַנְנַטְ אַיְן אַיךְ הָאָבְ דַּרְ
בְּעַזְּאַנְטְּ אַסְוֹדְ אַיְן אוֹיעָרְ :

קְאַמְּרָרְ בְּיַדְעָ אַנְטְּלוֹיפְּןְ קְיֻינְ וּוּיןְ
אוֹן קְאַמְּרָרְ אַחֲוָה שְׁמַעְלָןְ —
הָאָסְטְּ דְעַמְּאַלְטְּ גַּעַטְרָאָגְןְ אַ סִּיצְןְ קְלִיְידְ
אוֹן אַשְׁנִירָלְ רְוִיטָעְ קְרָעָלְןְ.

הָאָסְטְּ זַיְיכְ פְּאַרְוִילְטְ אַוְן גְּזַזְאַנְטְּ :
נוֹ אַוְן עָרְ — דַעַה פְּעַטְמָעָרְ —
דַּרְ פְּעַטְמָעְרְ וּוּטְמָעְרְ דָאָךְ זַיְיכְ אַיְן פְּעָסְ...
איְזְ מִילְאָ... מִילְאָ... וּוּטְמָעְרְ.

און מיר האבן גענבען זיך די הענט
און אָפְנַעַשְׁמַוְעֵסֶט ווֹאָס גּוֹכָעֶר,
מירצעעם אויף שבת נאך שבועות,
וועט זיין די חתונה זיכער.

אייצט האט דייך דער פלטער איבערגעראדעט
און די ליגסט אין פֿאַלְאַץ דָּאָרטִין
און אייך האב פֿאָרְשְׁפּוֹלֶט מיינע יונגען יאר
וויי אַ קָּאָרְטָאָזְשָׁנִיק אין קָאָרטִין.

כ'יזאָלֶט אַרְצַת גּוֹלְאָפָּגָן, אַסְתָּרֶל קְרוּיָן,
אָרְאָפָּגָן צוֹם טִיךְ זיך מְדֻעְנְקָעָן,
הָאָבָּב אִיךְ מָוָרָא, אָז מְוִיטְעָרְחִירָט
זָאָל אִיךְ נאָכְלָה דִיר נְרִישָׁת בְּעַנְקָעָן.

כ'יזאָלֶט זיך גּוֹלְאָזָן, אַסְתָּרֶל קְרוּיָן
וְאַגְּלָעָן אוֹפָּגָן אַלְעָן וּוּבָן,
הָאָבָּב אִיךְ מָוָרָא, אָז אַיְבָּעָרָאָל
וּוְעַסְטוֹ מִיר קְוִימָעָן אַנְטְּקָעָן.

און וועסט מיר זאנן דאס זעלביוקע;
„מיין שענסטער און מיין בעסטער“ —
פֿאָרוֹאָסְזָשָׁע האסטו מיד אָפְנַעַנְאָרט?
זָאָג, נִיבְּ לְשׂוֹן, אַסְתָּר!

אַסְהָר הַמְלֵבָה קָעַן נִוְשָׁת שְׁלָאָפָן

דער קייניג שְׁלָאָפָט, נָאָר דֵי קִינְגִּיַּה,
קָעַן נִוְשָׁת אַנְטְּשָׁלָאָפָן וּוּרְן ;
זַי קוֹקֶט צַוְּ דֵי שָׁאָטָנָס אַוִוִּיט דָעַר וּוּאָטָם,
דֵי אוּבָן פּוֹל מִיט טְרָעָן.

זַי טְרָאָכֶט פּוֹן פָּאָסְטְּרִינְגָה אַצְּרִינְד,
דָעַם שְׁנִיְּדָעָר-גְּזָעָלָג, דָעַם בְּלִיבָּן,
וּזְאָס הָאָט זַי אַוִוִּיט אָנוֹ אַמְּה לִיבָּ
אוּן קָעַן צַוְּ אַיר נִוְשָׁת נְרִיכָּן.

אָט לִוְגָט דָעַר לְעַצְמָעָר בְּרוּוֹ פּוֹן אִים —
זַי שְׁדַעְקֶט זַיְךְ אִים צַוְּ נִעְמָן —
לָרְ שְׁדוֹבֶט מָרְטָט טְרָעָן אָנוֹ נִוְשָׁת מִיט טִינְטָ
אוּן עָר וְדָעַט דָאָס לְעַבְּן זַיְךְ נִעְמָן.

אַיְן כָּאָטָש זַי וּוּוִיסָט, אַז שְׁוִין הַוְּנְדָעָרְטָמָאָל
הָאָט עָר אַיר דָאָס זְעַלְבָע גַּעֲשָׂרְבָּן,
אַיְן גָּאָרְנִישָׁט גַּעַשְׁעָן, גַּעֲלוֹבֶט צַוְּ גָּאָט,
אוּן עָר אַיְזְ לְעַבְּן גַּעֲבָלְיָבָן.

נָאָר דָאָס וּזְאָס עָר דָאָנְלָט הַפְּקָר אָרִוּם
אוּן קָעַן זַיְךְ קִיְּזָן אַרְטָט נִוְשָׁת גַּעֲפִינְעָן,
מָאָכָט זַי טְרוּוּעָרִיך — אַיְן אַמְּטָעָנִיהָ, גָּאָט —
זַי דָעַט נָאָד אַרְאָפָט פּוֹן זִינְעָן.

אָט שטייט ער, ווֹי לְעַבְדִּיק, פָּאָר אַיר
מִיט דֵּי הִונְתִּיש-גַּעֲמָרִיּוּ אָרִינַ
אוֹן זִינְגַּט אַיר צָוֵם טְוִיזְנֶטְסְּטָן מַאֲלֵ דָאָס לִידֵ
פָּוּן דָּעֵר פָּאוּוּ וּוֹאָס אַרְזַּ גַּעֲפְּלוּינַ.

זַי וּוַיְינַט, נַאֲר וּוֹאָס הַעַלְפְּטָט דָאָס גַּעֲוָיִין,
וְאָס הַעַלְפְּטָט דֵּי אַלְעַ וִסְטוּרִים ?
זַי אַיְזַּ דֵּי מַלְפָּה אוֹן נַאֲר דָוָרְךָ אַיר
וְלַטְּ קִומְעַן דָּעֵר נַס פָּוּן פּוּרִים.

בְּעֵט זַי זַי : פָּאַסְטְּרוּנְגָּהָא, פָּאַרְשְׂוִינְדָּ!

טְרָאָגַן זַיְד אַפְּ פָּוּן דָּאָנָעָן, גַּעֲמָרִיּוּר !
אַמְּתָה, דִּין נַאֲדָל פִּינְקְלָטָט וּוֹי נַאֲלָהָ,
נַאֲר דֵּי קְרוּזָן, זַי צְרָטָה וּוֹי פְּיוּרָ.

אוֹן אַסְפָּר זַעַט וּוֹי פָּאַסְטְּרוּנְגָּהָא גַּרְוִתָּ,
דַּעַם קָאָפְּ אַרְאָפְּגַּעֲבָרְיוֹנָן,
אוֹן זִינְגַּט פָּאָר זַיְד אַלְיַיְן דָאָס לִידֵ
פָּוּן דָּעֵר פָּאוּוּ, וּוֹאָס אַרְזַּ גַּעֲפְּלוּינַ.

אוֹן מַאֲרָבָן וּוְצָטָה זַי בָּאַקְיְוּמָעַן אַ בְּרוּוֹ
(זַי וּוְעַט נַרְשָׁט וּוֹסֵן דָוָרְךָ וּוְעַמְּצָן)
אוֹן עַר וּוְעַט זַי סְמָרָאַשְׁעָן וּוְיַדְעָרָאַמְּאָלָגָן,
אַז עַר וּוְעַט דָאָס לְעַבְנַן זַיְד נַעֲמָעַן.

פאסטראינַה אַ הַלּוֹמֶת

פאסטראינַה אַ שְׁמִיכָלֶט אֵין שְׁלָאָפֶת,
עַד זָעַט וּוְיַ אַסְתָּרֶל גְּדוּלָה,
אַזְוִי וּרְיַ זַי אַיְזַ נְעַגָּנָנָן אַמְּאָגֶן,
אֵין אַ פְּשָׁוֹת סִיבָּן קְלִיָּד.

זַי נְיִיט אַ שְׁטִילָעַ, אַ בָּאַרְדוּעָסֶעֶת
אוֹן שְׁמִיכָלֶט אַרְם פְּרִים אַנְטְּקָעָנֶן
אוֹן סְשֻׁמְעָקָט אַיר יוֹנָנָה, שְׁלָאַנְקָעָר גּוֹפָה
מִרְטַ גְּרוֹאָז אוֹן מַאֲרִיאָודַ רְעָגָן.

זַי בּוֹיְגַט זַיְךְ אַרְבָּעֶר אַוְן אוֹן זָאנְטַ:
„זַיְךְ מִיר מַוחָלַ, גַּעַמְרִיאָעֶר!
דַּי לְיִבְעַ אַוְן פָּאָרֶט נִישְׁתְּ קִיְּוָן קְלִיּוֹנִיקִיָּט,
זַי בְּרַעַנְתַּ דַּיְךְ אַ הַלְּיִישַׁ פְּרִיעָר.“

אֵין עַר — עַר שְׁמִיכָלֶט גְּלוּקָלֶעַד אוֹן שְׁמִירַ:
נוֹטַ וּוֹאָס דַו בְּיוֹזַט גַּעֲקָוּמָעַן —
אַיְיךְ חָאָב פָּאָר בְּעַנְקָעָנִישַׁ אוֹן צָעַר
זַיְךְ שִׁיר נִישְׁתְּ דָאָס לְכָבֵן גַּעַנּוּמָעַן.

קִוְם, לְאַמִּיר שְׁוִין אַרְצַט אַנְטְּלִוִּיפָּן קִיְּוָן וְיַן
אוֹן לְאַמִּיר אַ חְוֹפֶה שְׁמַעְלַן —
אַיְיךְ וְעַל וּוֹעֲדַן אַ מְיַוִּינְסְטָעַר דְּאָרֶט
מִימַּת דְּרִיְיַ אַיְגָעָנָעַ גַּעַזְעָלַן.

און דך ווועסט גיין און סאמעם און זייד
און ווועסט בלוייז קאכן און באקן
און איך אלליין דעל פארוועגן דאס קינד
און אלליין דאס האלץ צוהאכן."

אט זיעזן זייד בעידע אויפֿן פערד,
האָס פֿאַרְמֿעַסְט זיך מיט דִי דִינְטַן,
אַסְהָאָר האַלְטַד דִי לִוְצָעַס אַיְן הָאָנֵט
אונ פֿאַסְטְּרִינְגְּהָאָזְזֶטְ פֿוֹן הָנוֹטָן.

הָאָפְּ! הָאָפְּ! הָאָפְּ! "אָל, אַסְהָאָר, אַיך פֿאַל"—
נָאָר אַסְהָאָר טוֹט נִישְׁטַט דֻּרְהָעָרָן —
טְרָאָך! אָט לִיגְמַט עַר אַוְיָף דָּעַר עַרְד
צְוְבְּלִיטְיִיקְטַד דִי נָאָז אַיְן דָּעַם שְׁטָעָרָן.

ער הוֹרֵבֶת זיך אַוְיָף. ער סַאַפְּעַט, ער לְוִוְוֶט,
ער ווּעַט זיך נָאָך אַפְּשָׁר דַּעֲרִיאָגָן,
נָאָר אַסְהָאָר פֿאַרְשְׁוִינְדַט אַיְן יַעֲנַעַר זִוְיַט
זיך דָּעַר מָאָגָן הוֹרֵבֶת אָנָּז בְּזָגָן.

קרעכַּטְ פֿאַסְטְּרִינְגְּהָאָזְזֶט אַיְן שְׁלָאָפְּ:
"כְּחָאָב זיך זַיְדָעָר אַנְגָּעוּוֹוִירָן,
די נַיְלְדָעַנְעַ פֿאוֹועַ הָאָט זַיְדָעָר אַמְּאָל
אָ נַיְלְדָעַנְעַ פֿעַדְעַר פֿאַלְלוּוֹרָן."

מרדי כי הצדיק דער שטדלן

ר' מרדי כי איז מיר. נאָר רק מעז קוּמֶת:
"ר' מרדי כי, טוֹטֶס אַטוֹבָה!
די מלֵכה אַסְהָר, זָאָל זִין גַּעֲזָוֶנֶט,
אייז דָאָך עַפְּיס עַנְקָעָרָס אַקְרוֹבָה."

די מלֵכה אַסְהָר, זָאָל זִין גַּעֲזָוֶנֶט,
זַי קָעַן בַּיּוּם מֶלֶךְ פּוּלָג,
ער זָאָל מַבְמָלְ מַאֲכָן דָעַם גַּזְהָר,
וּוְאָס רַ'הָאָט אַלְיוֹן באַפּוֹלוֹן."

ר' מרדי כי רעדצעט. אַט שְׂטִיעָן פָּאָר אַרְים
אייז די מַווּזְנַטָּעָר קְרֻעָמְעָרָס יַיְדָן,
זַיְיַי זַיְפְּצָעָן: "אָך, מַי נָּאָמְנָנִיהָ,
מעַן טְרִיבָּת אָוָןָ פָּוּן די יַרְידָן."

וּוְאָס דָאָרָפּ מעַן מַעַרְ ? דָעַר אַלְטָעָר רַב
הָאָט עַרְשָׁט מַרְט אַיִם אַיְינְגַעַטָּה/עַט:
סְשִׁיטָן זַיְד גַּזְרוֹת אַוִיפּ פְּלַיְישָׁרָאָל
אוֹן מעַן וּוִוְיסָט נִישָׁט אַפְּלָיְוָן וּוְאָנְשָׁט.

איין מַרְחָץ שְׁמוּעָסְט מעַן יַאֲקָבָר, אָז עַד
חוּי הַרְיסָט עַר דָאָרָט, חַמְן הַרְשָׁעָ...
נאָר אָז די מלֵכה אַסְהָר, זָאָל זִין גַּעֲזָוֶנֶט,
וּוְלָט וְעַלְן — וּוְעַט זִין נִישָׁקָשָׁה.

ר' מרדכי שמייכלט. די שונאיילישראָל
זוי זענען מיר דאָזשנע חמוריהם —
דעם כוּה, וואָס אַסְהָר פֿאַרְמָאנְט אֵין העמד
פֿאַרְמָאנְן נִישְׁטְמָטְמָטְמָט גְּבוּרָם.

ער שטעטלט דעם זיינער, מירצעשעם אַינְדָּעֶרְפְּרִי
אוֹז נָאָט ווּצְטָ שְׁעַנְקָעָן דָּאָס לְעַבְּן,
דוּעַט עַר גְּרִין צַוְּאָרְדָּה דְּכַר הַינְּמַכְּרְתִּיר
אוֹז ווּטָט אַיְרָן אָן עַזְּהָ גְּעַבְּן.

אֵין אַסְהָר — אַלְעַבְּן אוֹרְפָּאָרְקָאָפּ —
זַי ווּטָט שְׁוִין בְּרִים מַלְךָ פּוּעָלָן
עַר זָאָל מַבְטָלָן מַאֲכָן דֻּעָם נָזָר,
וְאָס רְ'חָאָט אַלְיָוָן בְּאָפְוּלָן.

ר' מרדכי שלעפט די שטווול אַרְאָפּ
אֵין טוֹט זַרְד אַרְגָּעָן פֿאַרְקָלְעָן
אוֹן הַעֲרַת זַיְךְ אִידָּן, וּוְסְבִּילָן די הַרְוָת
אַרְוִיפָּט צַוְּאָרְבָּסְטִיקָעָ שְׁמַעְרָן.

די מלכָה קומט צוּם מלֵך

אוֹ דער מלֵך שלְאַפְטָן,
שלְאַפְטָן ער דאָך נישט אַלְיוֹן,
ס'קִימֶט די מלכָה אַסְתָר
אוֹן העמד צוֹ אַים צוֹ נִיּוֹן.

זַי קְרִיכְטַ צוֹ אַים אַרְוֹנְטָעַד
אוֹנְטָעַד דַעַם אַיְבָעַרְבָעַט,
קִיצְלַטְ אַים אַוְנְטָעַד דַעַר פָאַכְוֹעַ
אוֹן חַנְדְלַט זַיְ אַוְן רַעֲדַט:

„צַי אַיְזָ דָאָס, אַ מלֵך, אַ הַכְלִיָּה,
צַר הַאָט עַס, אַ מלֵך, אַ טַעַם,
אוֹזְהַמָּן, אַט דַעַר רַשְׁעַ,
איַז דַעַר גַּאנְצָעַר יָא טַעַבְיָ דָאָס?

אוֹרֵב כִּיהָאָב, אַ פָאַטָעַר קִינְגַג,
בַּיִי דַיר נַעֲפָנוּנָן חֹן,
טוֹשָׁע מִיר דַי טָוָבָה! —
דוֹ וּוַיִּסְטָמַ שְׂוִין, וּוָאָס אִיךְ מִיּוֹן...

פָאַרְכְּלִיטָנָעַט זַיְ דַעַר מלֵך:
„אַסְתָרָל, הַעַר שְׂוִין אוֹרֵב!
אַט דַעַר רַשְׁעַ הַמָּן
חוּטַט הַאָפָן אַ וּוַיִּסְטָן סָופַט.

ער ווועט בייד מיר שוין הענגען
איין א שידינעם אינדרערפער,
מא הער שוין אווף צו קיזלען,
אסטורל! כי, כי, כי..."

אינדרויסן אייז א רעבן,
אינדרויסן אייז א דוינט,
דעך דיבט זאל האבן שכט
וואנט ער אוועק בעשווינט

און אונגעזאגט די בשורה
דעם פטער אינדרערהיט —
דעך פטער האט א הויקער
אין אן אפונעברענטע ברעם.

בוריגט זיך צו איד דער מלך :
„אסטורל, איד באנער...“
טוליעט די זיך נגענער :
„פאטער קיניג, איד הער...“

און ער האלדזט זיך און ער קוושט זיך
ברזקל א זיינער צורי
און זיך דערט אנטשלאָפַן טרייעריך
— — — — —
ווײַה... וײַה בִּימֵי...

פאסטראיגתא שיקט א גרטס מיט דרי פֿלִינְגֵּל

פֿלִיטָס, פֿיַונְגָּלֶעֶךְ, פֿלִיטָס, גַּעֲטְרִיעַ,
אויף דער מלכָה אַסְטָרְסָ דָאָךְ,
אוֹן זִינְגָּטָס אָזְוֵי לְאָנְגָּה, גַּעֲטְרִיעַ,
בֵּין זַי דַעַט וּוּעָרְן וּוּאָךְ.

דַעֲצִיְילָט, אוֹן אַיר דַקְטָמִיךְ בְּאָנְגָנְגָט
וּוְאָנְגָלָעָן אוֹן מִיטָן וּוּעָג —
אַרְיִיפְטָל בְּרוּיט אַיְן דָעַר טַאָרְבָּע —
דָאָס אַיְן מִין בְּאָנְצָעָר פְּאָרְמָעָג.

אוֹן פְּרָעָנָט זַי, דַעֲצִיְילָט אַיר, גַּעֲטְרִיעַ,
וּוֹאָס כְּהָאָב צַי אַיְיךְ גַּעֲזָאנְט
צַי אַיְיךְ אַיְן צַי אַלְעָ וּוּינְטָן,
אוֹן דָעָן אַיְיךְ וּוֹאָלָט פְּאָרְמָאנְט.

צָוָם רַיְיפְטָל בְּרוּיט אַיְן דָעַר טַאָרְבָּע
אוֹן צַי דָעַר נָאָדָל אַיְן לְאָץ
די שִׁינְעָ אַסְטָרְ הַמְּלָכָה, —
הַעֲרָ אַיְיךְ דִי וּוּלְטָ וּוּרְ דִי קָאָצָ.

נָאָר וּוּרְ דַקְטָמִיךְ גַּעֲזָאנְט פְּאָנְפְּחָא,
מִיְּן אַלְטָעָר מִיְּנְסָטָעָר, אַמְּאָל —
אַ מעַנְטָשׁ וּוֹאָס בְּעַנְקָט אַיְן שְׂטָאָרְקָעָר
פַּיְן אַיְיזָן אוֹן פַּיְן שְׂטָאָל.

גערכעכט און טאקס דער מיאנסטער,
ס'אייז פערל זיין יעדרעס ווארט,
די בענקסאטט האט מיד פארטוריון
און מרידיבט מיד פון ארט צי ארט.

פליטס פיגעלעך, פלייטס געטראיע,
זו דער מלכה אסיהרס דאס
און זוננטיס איזרי לאנג, געטראיע,
ביז זר דעם וועגן וואך.

און טאמער זעם אויר געטראיע
די מלכה לאזט פאלן א טער,
כאפטיס די טער אויפט די פֿלִינְגֶל
איין ברענונג זי צו מיר אהער.

א טער פון א ווירטער געליבטער
אייז אויך א שטייקל פארמעג,
די מאכט איר גריינגער איר שועער
דאס איינזאמע ואנגלען ארין וועב.

המן מעלהפאנדרט שבר ריזהא און דער רעדאקטיע

האָלָא, ווּזְהָא, דעֶר טאטשַׁר דְּלַדְת
— קְרִיַּץ-חִימָל-דְּאָנְעָרוֹעַטְעָר ! —
אייך האָב אַ נְיִיעָסֵל, מִיּוֹן קִינְדָּה,
פָּאָר דִּינְעָ „נְאָרִישָׁע בְּלַעַטְעָר“.

דעֶר מֶלֶךְ, זָאָל לְעָבָן, אַיְזָ פָּאָרְנָאָכְטָ
איַן מַאְרָק אַוִּיפָּ יַאֲגָר גַּעֲבָאָנְגָעָן
אוֹן, וּוּזְיָן שְׂמִינְגָּר, פְּלִיגָּן גַּעֲכָאָפָּטָ
אוֹן נְרָאָד דַּי צַעַנְטָע גַּעֲפָאָנְגָעָן.

איַן צְחוֹרִישָׁן דַּי יַוְרִישָׁע יַאְמְקָעָס אָפִיר
אַ שְׁעוֹרְבָּעַטְעָר יַיְנְגָרְמָאָן
מִירַט אַ קְנִיפְקָל אַיַּן דַּעַר הָאָנָטָ
אוֹן אַ גַּעַשְׂרִי גַּעַטָּאָן ! „דוֹ טִירָאָן,

נוֹרֵב מַיְרָ הַיְכָפָט מִיּוֹן אַסְתָּרָל אָפָּ
אוֹז נְרַשְּׁטָ זָאָג נִיךְ אָפָּ וּוִידָּוָי !
אַ מֶלֶךְ בִּזְטוֹ ? אַ שָׁאָרְלָאָטָאָן !
אַ מְמוֹרֵז בַּן הַנִּידָה !“

אַרְצָת לִיגָט דַעַר מֶלֶךְ אוֹן שְׁפִיטָאָל
אוֹן דַעַר חַבְרָהָמָאָן אַיַּן קִינְטָן ;
פָּאָרְשְׁטִוִיסְט אַלְיָ�ן וּזְהָא, מִיּוֹן זָוָן —
מַעַן דַאֲחָתָ דַי יַדְעָה פָּאָה שְׁפָרְיוּמָן.

אוֹז דָּאַס הָאָבָּן זְשִׁידֻעָס אֲנַגְּשֶׁתְּמַעְלֵט,
צֹו נַעֲמַעַן דַּעַם מֶלֶךְ סְלָעַבָּן —
אוֹז אָז דַּעַר מֶלֶךְ וַעַט קַוְמָעַן צֹו זַיְד
וּוְעַל אַיְדָא אַיְם אָז עַבָּה גַּעַבָּן :

אַדוֹנוֹי מֶלֶךְ, מִיּוֹן קְלִיגָּעָר הָאָרָה,
מַעַן דָּאָרָף דַּי יַיְדָן אוֹרִיסְקוֹרְלַן.
זַיְד זַעַנְגָּן דָּאָז אַלְעַג נַעַקְוִמָּעָן אַהֲעָר
פַּיְן לִיטָּע אַיְן פַּיְן פְּוִילַן.

אוֹז דָּו וּוְעַסְט זַעַל, וַיְזַחַא מִיּוֹן זַוָּן,
אָז פָּאָר אַלְעַג מִיְּנָעַ רִסְוִרִים,
וּוְעַלְן דַּי זְשִׁידֻעָס הַיְּינְמוּקָס יַאֲר
הָאָבָּן אַ וּוּסְטָן פְּוּרִים.”

שְׁמִיכְלֶת וַיְזַחַא : “יעַס, פָּאַפְּאָה,
דַּי קַעַנְסָט זַיְד אַוְיָף מִיר פָּאַרְלַאָזָן,
דַּי זְשִׁידֻעָס וּוְעַלְן שְׁוִין שְׁפְּרִינְגָּעָן בַּיְר מִיר
אַזְוִי וּוּי דַּעַרְשָׂרָאַקְעָנָה האָזָן .

אוֹז עַר זַעַט זַיְד בַּיְם שְׁרִיבְטִישׁ אַוְעָק
אוֹז לְאַכְמָת צֹו זַיְד אוֹז רַעַדְת
אוֹז סְשִׁמְיְכָלֶת פַּיְן דַּעַר וּוְאנְט אַרְאָפָט
דַּעַם מֶלֶכְסָ קְלִיגָּעָר פָּאַרְטְּרָעָט.

דער מילנסטער פֿאנפָהא האַלט אַ הסְפָר ארוּף פֿאַסְטְּרִינְהָא

אַ כָּאָפְטָע שְׁנוֹיְדָעָרָס זַיְצָן אֵין שְׁעַנְקָן,
פָּזָן דָּעָר חֲבָרָה „נַאֲדָל אָזְן שָׁעָר“,
שְׁטוּיָת אָרוּף דָּעָר אַלְמָטָעָר פֿאַנְפָהָא
אָזְן וּוַיְשָׁט אֶפְ פָּזָנָס אָרוּג אַ טְרָעָר:

„אַיך הָאָב דָּעָם שְׁנוֹיְדָעָר גַּזְעָלָן
פֿאַסְטְּרִינְהָא בּוֹטָן גַּעֲקָעָנָט —
עָר הָאָט גַּעֲהָאָט אַ הָאָרָע, אַ נַּאֲלָרָנָס
אָזְן צְוּוֵי גַּאֲלָדָעָנָע הַעֲנָט.

בֵּיר אִים אַיז דַּי נַאֲדָל בְּעַפְלוּיְגָן
שְׁנַעַלְעָר נַאֲדָל פָּזָנָס וּוַיְנָט,
הָאָב אַיך אִים גַּעֲרָעָט אַ שְׁוּדוֹן
מִיט טַאֲקָע מִין אַיְנָן קִינְדָּר.

אָז עַלְמָטָעָר מִיּוֹדָל אַפְּיַיְלָן
מִיְּן חָנָה דְּבוֹרָה — אָרוֹה וּוַיְיסָט —
כָּאָר אַ שְׁטִילָע טְרוֹבָּה, אַ גַּעֲטְרִיּוּעָן,
מִיְּן אָרוּג אֵין קָאָפָּה, מִיְּן טְרוֹיְסָט.

הָאָט עָר מִיר גַּעֲנָפָעָרט : מִילְּנָסְטָעָר
סִ'זְעָנָעָן אַוְמְזִיסָט דַּי רִיְיד,
כַּיְחָעָל גַּעֲמָעָן דַּי מַלְכָה אַסְתָּהָר
אַזְוּרִי וְדַי זַי שְׁטוּיָת אָזְן גִּימְטָה.

אוֹן כְּיוֹעֵל מִיט אַיר אַנְטְּלוֹרֶפֶן
אוֹן שְׁמַעַלְן אַ חָוֶה אַיִן וּוֹין —
זֶעָ אַיִךְ דְּאָךְ, אָז דָעַר בָּחוֹר
איַז בְּפִירּוֹש אַרְאָפֶפֶן פּוֹינִים זָוָן.

גַּיְרַ רִיכְטַ צִיךְ, אָז גַּר וּוּטַ בְּאַפְּלָאָלָן
דָעַם מַלְךְ אַיִן מִיטַּן מַארְקַ
מִיטַּן קְנִיפְּקַל — מִיּוֹן מַהֲנָה —
אוֹן וּוּטַ אַיִם סְקָאַלִּיטְשָׁעַן דָעַם קָאָרָק.

נַאָר, אָז מַעַן איַז מַוְרַד בְּמַלְכּוֹת,
— וּוּוִיסְטַ אַיר דְּאָךְ אַלְעַ אַלְיַין —
מוֹזַעַ מַעַן גַּעֲקָאַוּטַ אַיִן קִירְטַן
דָעַם גַּאנְגַע צַוְּ דָעַר הַלְּוָה נַיְוָן.

נוֹ, איַז עַר מַאְקָעַ בְּעַגְאַנְגְּעַן
איַן חָאַט בְּעַזְוְנְגַעַן דָאָס לִידַ
פּוֹן אַסְתָּר הַמְּלָבָה, דָעַר שִׁינְעָה,
אוֹן דָעַר בְּיַלְדָעַנְעַר פָּאוֹרָעַ, וּוֹאָס פְּלִיטַ.

דָעַם אַרְעַמְעַן שְׁנוּיְדָעַר-יְוִינְגַּל
איַז נִישְׁטַ גַּעֲוָעַן קִיּוֹן גַּלְיַיךְ בְּאַשְׁעָרָת,
טַאַלְאָמִיר אַיִם וּוּרְנְתַשְׂן מִיְּנִסְטָעָט,
איַז סִיאָל אַיִם כָּאַטְשַׁ נְרַנְבַּ זַיִן דַי עַדְדַע.

אַזּוֹרַ טַעַנְהַעַט דָעַר אַלְטָעַר פְּאַנְפְּחָא
צַוְּ דָעַר חַבְרָה „נַאֲדָל אוֹן שַׁעַר“
אוֹן וּוִישְׁטַ אַפְּ פּוֹן דַי אַלְטָעַר אַרְבָּן
מִיטַּן אַרְבָּל דַי צְהִוִּיטַ טַרְעָר.

דעך מלך אהשורה דעך נאכז אטענטאט

דעך מלך שטויות איזן דר גאטקעס
באים אַסְפָּעָנָם פָּעַנְסָטָעָר איזן מְדָאָכָּט:
אוֹזּוֹיִטְלֵל לִיכְתִּיקָע שְׁמָעָרָן
פָּאָרָמָאנָט דִּיר זְמַעַר-נְאָכָּט.

עד אַטְעָמָט טִיף: ס'א מְחוּיה
צְוִי לְעָפָן אוֹיפָט דָעֵר קְרָד,
צְוִי טְרִינְקָעָן וּוַיְיָן אַיזְנָן צְוִי חְוָרָן
אַיזְנָן פָּאָכָעָן מִיטְטָה דָעֵר שְׁוּעָרָד.

אי, וּוְאָס וּדְאָלָט גַּעֲוָעָן, אַשְׁטִירְגָּעָר,
וַעֲן דָעֵר מְשֻׂגְעָנָעָר יְוָנְגָעָרָמָאָן
וּדְאָלָט אִים אוֹיפָט טְוִיָּת דְעַרְחָגָעָט
— וּוְאָס וּדְאָלָט גַּעֲוָעָן דָאָן?

עד וּדְאָלָט אַצְרוֹנָד גַּעֲלָעָן
נְיַיְיָן אַיְיָן טִיף אַרְיָן דְרַעְרָד
אַיזְנָן וּדְאָלָט נִרְשָׁת גַּעֲזָעָן דִי שְׁמָעָרָן
אַיזְנָן דִי פְּיִינְגֵל נִרְשָׁת גַּעֲהָעָרט.

דְיַיְן אַסְתָּר וּדְאָלָט אַפְשָׁר גַּעֲגָנְבָעָן
אַ יְאָר אַיזְנָן טְרוּעָר גַּעֲהָילָט.
אַיזְנָן אַפְשָׁר נִרְשָׁת? — אַפְשָׁר הַרְכָּב
מִיטְטָה צְוּוִיָּתָן אַ לִיבָע גַּעֲשָׁפִילָט.

צ'ו אים דאָלט געקבען בלעוז ושותי:
“ס'קָאַצֵּל קִומְתֶּן, מִין מָאוֹ!
וואָסֶס מַאֲכַת עֲפִיס מִין קָאנָאַרִיךְ
אוֹן דַעַר שְׁפִילַת אוֹרֶת מִין פָּאַרְמָעַפְרִיאָן?”

ער שוידערט. גערעלכט אויז האָז,
מען דארפּ טאָקע מאָכוֹן אָן עַק.
מאָרוֹנוֹ נָאָך, נִין — טאָקע חִיבְּבָּעָן
שִׁיקְטַּעַר דַי בָּרוּוֹ אָחוּק.

אוֹן זָאָלָן נִרְשַׁת מִינְעָן דַי זְשִׁידֻעָס,
אוֹן סְאָזֶזֶד אָפּוֹרִים=שְׁפִילָּן —
ער פָּאַרְמָאַכְט פָּאַמְעַלְעַד דָּאָס פָּעַנְסְּטָעָר :
דַי לְיִפְטַּח וּוּרְעַט פְּרִיכְטַּאָן קִיל.

ער זַעַט זַיְד אָחוּק בַּיִם שְׁרִיבְּטִישׁ
אוֹן אַטְעַמֶּט שְׁווֹעָר אוֹן טִיף,
ער שְׁפִירַת אַרְיוֹן אוֹן מִינְטָעָר
אוֹן חַחְמַעַט אַינְטָעָר דַי בָּרוּוֹ.

מודרכי קומט צור אסחר המלכה

אסחר המלכה ויצט פארנאכט
אוֹן לְאַטְעַט דָעַם מֶלֶכְס הַעֲמֵד :
וּוֹאָס אִיז זָד נְעוֹזָעַן, מִרְשְׁתְּיוֹנָס בְּעַזְאנָט ?
אַ יְהוֹמָה אִין דָעַר פְּרַעַם .

הָאָט זַיְק דַי מַאֲמָע פָאָר אַיר גַעֲמִיט
אוֹן דָעַר פַעַטְעַר הָאָט זָר גַעֲבַרְאַכְט
צָוָם מֶלֶךְ טְרַפְשׁ אוֹן הָאָט זָר
פָאָר דָעַר גַלְאַרְוָנָעַר מִלְכָה גַעֲמִיכְט .

איַצְטַהָאָט זָר דָאָ פָוָן כָל הַגּוֹטֶס,
זָר בָּאַדְט זַיְק אִין מִילְעַד אַפְוָן וּוַיְוָן —
אוֹן דָעַר מֶלֶךְ אַרְזָ גִינְצִיךְ זָר אַיר,
וּוֹאָס גִינְצִיךְ עַרְקָעַר קָעַן נִישְׁתְ זַיְן .

— פָוָק, פָוָק ! — דָעַר פַעַטְעַר מַודְרַכִי קְלַאַפְט
אוֹן עַפְנַט פָאַמְעַלְעַד דַי טִיר :
„אַסְהָרָלְגַ, נָוָט וּוֹאָס דָר בִּזְוָת אַלְיַיְזָן,
כְּהָאָב עַפְרִיס נִיְיעָס פָאָר דִיר .”

פְרַעַנְט זָר : „אַפְשָׁר דָעַם פַעַטְעַרְשִׁי
דָעַרְלָאַנְגָעַן אַ גַלְעַזְלַטְיִי ?
אַיְנְדְרַוִיסְן זַאַוּעַרְזְכַעַט הַיְנַט
אַ רַעַגְן מִיט אַ שְׁנִי .”

„מִילָא! — דַעַר פְעַטֶר מַרְדְכֵי זַוְפַצְט —
אָרָ, אַסְתָרָל, סָאיְזָ נִירְשָׁת גּוֹטָ:
דַעַם פַּאֲרַצְנָטָן אַדְרָ, פּוֹרִים-צְרִיטָ,
זַוְעַט זַרְקָ נִיסְן וַיְדִישָ בְּלָגָט.“.

אַסְתָר שְׂוִוִינְגְט. זַר וַיְוִיסְט אַלְיוֹן,
אָז דַעַר מַלְך אַיְזָ אַיְזָ כָעַס
זַוְנָט פַּאֲסְטְרִינְגָהָ, דַעַר שְׁנִידְעָרִינְגָ,
אַיְזָ אַיְם בַּאֲפָאַלָן אַיְזָ גָאָס.

אָוָן חַמְן רְוִימָט אַיְם כָּסְדָר אַיְזָ
— זַשְׁיַד אָוָן זַשְׁיַד אָוָן זַשְׁיַד —
אַסְיָמָן: פַּאֲסְטְרִינְגָה אַלְיוֹן
אָרוֹן אָוֹרָךְ גַּעֲזָעָן אָיְרָ.

זַאֲגָט מַרְדְכֵי שְׁטוֹלָ: „עַ, אַסְתָרָשִׁי קְרוּוֹן,
גְּרִיְיט בְּעַסְעָר דַעַם הַעֲנוֹת אָן,
כְּהָאָב מִרְטָן שְׁטָן אַפְגָעָרְעָטָ,
עָר וּזְעַט דָאָס זְוִינְיקָעָ טָאָן.“.

עַד רְוִימָט אַיְרָ שְׁטוֹלָ אַיְן אָוֹרָעָר אַסְוָד:
„זַהְעַסְט אַסְתָרָל זָעָן, צָר נִיְין,
מִיר וּוּלְגָן נָאָךְ, מִרְטָן אַוְרְבָעָרְשָׁטָןשָׁ קְרִיכָטָ,
דַעַם פּוֹרִים אַטְעַנְצָל נִירָן“.>.

אַסְתָר פְּרִיבְעָרֶט. פּוֹן אַרְעָ העַטָּמָ
גְּלִימְשָׁט זַרְקָ אַרְוִיס דָאָס הַעֲמָדָ,
זַר פְּלִיכָט זַרְקָ אַיְצְטָר וּוְרִידְעָרָאַמָּאָל
אַיְחוֹמָה אַיְן דַעַר פְּרַעְמָדָ.

המן הדרשע קען נישט שלאָפַן

“וְזֹאָסֶלְאָפַטְטוּ נִישְׁתָּמָן, הַמָּנוֹן, אֵלְאָגֶן צְוֵי דִיר?!”
“אייך קען נישט שלאָפַן, ניינן!
קוים ווער אייך אנדראָטְלָט, קומט מרדכי, דער זשייה,
און חלום צוֹ מיר צוֹ ניינן.

ער שטעטלט מיר אַרוֹוִיס אַלְאָנְגָעַ צוֹנָג:
— נוֹ הַמָּנוֹן טַאָטְלָע — זֹאָס?
דראָפַעַט זַיְד אַוּוֹפֶט דַּי גַּלְיְיכָעַ וְעַנְטָט
און בְּלִיְבָסְט מִיט אַלְאָנְגָעַ נָאָז.

און ער זאנט אַשְׁפְּרוֹזֶק — כָּאַל, כָּאַל, כָּאַל —
און ניסט זַיְד אַן פָּזָן דַּעַר פְּלָאַש
אַקְלִישָׁעַק בְּרָאָנְפָן אַן פָּאַרְבִּילִיסְט
מייט אַהיַיסְן הַמָּנוֹן-טָאָש.

— פָּאַר דִּוְיַן מְפַלָּה, הַמְּנַשֵּׁר קְרוּיזָן
שי דַּו וּוְילְסָט רַאֲ, צַיְנָט —
און ער פָּאַנְפָעַט אַוְנְטָעַר דַּעַר קְרוּזָעַר נָאָז
אַלְיַד פָּוּנִים “פְּרִונְטָלָעַ וַיְדָ”.

שריר אייך: אַרוֹוִיס פָּזָן מִין חַלּוּם, זְשִׁיר!
זָאנְט ער מיר: כַּהֲאָב דִּוְיד אַיְן דַּרְעַרְד!
וְועָר וּוְעָמָעַן הָאָט עַס אַרוּמְנַעְפָּרָט
און מאָרָק אוּרְפָּן מַלְכָס פָּעָרְד?

“אי, חמן מײַן מאָג, אַ קְלָאנַן צוֹ דָּרֶךְ,
בִּזְמֵת דָּאָךְ נָאָר אַ דָּאָזְשָׁנָע כְּלָאָפְּ,
אָבִי האָסְטַּמְּ מִיְּן טָאָמָן צְוָנוּזָאָגָט,
אוֹ דָּוֹ האָסְטַּמְּ אַ מִינִּיסְטָעָרְקָאָפְּ.

אוֹ סְקָעַן אַ קְלִיְינָעַר, פָּאָרְכָּאָטָעָר זְשִׁירָד
דָּרֶיךְ פִּירַן אָזְזָוִי בֵּין דָּעַרְ נָאָז —
מְעַגְּסָטוֹ שָׂוִוָּן קְרִיעָה, חַמְּן מִיְּן מאָג,
פָּאָלָאָרוּג, שְׁטוּרָוִי אַיְן גְּרָאָז”.

“אָרְ זָרֶשׁ, מִיְּן וּוּיְבָ, הַעֲרָ אָוָתָ, הַעֲרָ אָוִיפָּ,
שְׁטָעַל אָפְּ דָּרִינְעַ נִיְּן מָאָס רִידְ!
וְהָאָסְטַּמְּ קָאָן אַיְדָ טָאָגָן, אוֹ דָּוֹ מְלָכָה נִוְיטָ
אַיְן סְפָאָדוּק אַיְן נִישְׁטָמָט אַיְן קְלוּדָ ?”

“טָאָ שָׁאָרָט מַעַן זַיְד צְוֹ דָּעַרְ מְלָכָה צְוֹ
חַמְּן, דָּו נָאָרִישָׁעָר כְּלָאָפְּ,
מַעַן מַאָכָט אַיְרָ הַנְּדָעַלְעַד בְּיוֹן מַעַן פָּאָרְדָּרוּיטָ
דָּעַרְ נָאָרִישָׁעָר מְלָכָה דָּעַם קָאָפְּ.”

“בִּזְמֵת טָאָקָע גַּעֲרַעַכְתָּ, אָרְ זָרֶשׁ, מִיְּן וּוּיְבָ,
כְּבָיוֹן טָאָקָע אַ לְּקָעַשְׁ-בָּעָרָ,
אָטְטָ דָּאָס מְרִיטָ דָּעַרְ מְלָכָה אַיְזָ אַפְּלָאָן —
דָּעַרְלָאָנָגָן מִירָ דָּי הַוִּיזָן אַחֲעָר !”

אוֹן חַמְּן שְׁמִיכְלֶת : “וּוְאָרָט מְרַדְּפָו, הַזְּדִיחָה,
סְוּעַטָּ נָאָךְ זַיְוָן צְוֹ דָּרֶיךְ אַ קְלָאנַן !”
אוֹן מִירָט מְרוֹזָונָט שְׁפָעַרְלָעָן אַיְן עַפְּלָסָאָד
צְוָוָנָגָט זַיְד אַ יְוָנָגָעָר טָאָבָ.

המן דרייט זיך און מלכש הרות.

פערע, דעם מלכש אלטער סטראוזש,
קערט דאס מיסט צויניפ —
זעם ער זוי המן הרשע נויט
ארום און מלכש הויף.

קראצט דער סטראוזש די פאטילניצע :
פאן האמאן אייז אויפגעבראכט —
די צייכנס אונטער די אויגן, מען זעם,
מאנאסטאמם נישט בעשלאָפַן די נאכט.

נעט דער אלטער ס'הוטל אָראָפַן :
"א גוט מאָרְבֵּן דעם האָר !
מייר האָבן דאָ נעכטן אָ בִּיסְל געהאט
ונגמַח נפש און צער.

מייזר, דער מלכחס קעצל, איד וויסט,
האָט, מייד נישט דייד נישט, קראפֿרט.
אייז ווֹיַיַּה, וואָס די מלכָה האָט געווינט
איין וואָס זיד האָט פָּאָרְפּֿירְט."

דרויט המן די שווארצע וואנצעט ביין :
"טרָאָג זיך אָפַט פָּוּן דאנָעָן, פָּעָרֶד !"
און ער שפּרִיוֹזַט אַיְבָּרְן הוֹיפַ אָרוּם
און קלינגדט מוּט שְׁפָאָרְן אָון שׂוּעָרֶד.

אוֹן הַמִּן זָעַם, וְוי דֵי מֶלֶכָה אֱלֵין
עֲפַנְתְּ דָאָס פֻּעַנְסְטָעָר אוֹרֶף
אוֹן נִיסְתְּ דָאָס זַוְלְבָעָרְנוּ נַאֲכַטְגַּעַשְׂיָר
אַרְאָפְטַ אַיְן מִיטַּן הוֹיָף.

זַאֲגַנְתְּ הוֹיָן הוֹיָךְ : « דַעַר מֶלֶכָה אַ דָּאנְקָ
פָּאָר אָט דָעַם וּוְאַזְשָׁנָעָם לְוִיָּן ! »
אוֹן שְׁמִירְיָן צַוְזִירְיָךְ : « דֵי זַשְׁידּוּרְקָעְ שְׁלַאֲפָטָ
אַפְּרִילְוָ אַיְן דַעַר קְרוּיָן ».

אַסְהָר שְׁמִירְיָט צִוְּטוּמָלָט, פָּאַרְוִידָרָט,
מִיטַּן נַאֲכַטְגַּעַשְׂיָר אַיְן דַעַר הַאֲנָטָ :
« אַ גּוֹטְ מַאֲרְגָּן צַוְהַמִּן, דָעַם הַאָרָ
אוֹן זָאָל אִים זְיוּן בָּאַקְאָנָטָ »,

אוֹזְ מִירְצָעָשָׁעָם שָׁאַבְּרִיסְ-צִוְּנוֹאַכְּטָ
מַאְדָ אִיךְ אַ מַאְסְקָן-בָּאָל
אוֹן עַר אִיז אָוִיךְ פָּאַרְבָּעָטָן דָאָרָט –
סְיוּעָטָ זְיוּן אַיְן גְּרוּסָן זָאָל ».

אוֹן אַסְהָר מַאֲכָט דָאָס פֻּעַנְסְטָעָר צַוְ
אוֹן הַמִּן שְׁמִירְיָט אוֹן לַאֲכָט :
« פָאָ, דֵי שְׁוַיְנָעְ עַסְטָעָרָא, פָא –
בְּיוֹן שְׁבָח אָוִיפְטַ דַעַר נַאֲכָט » ...

פָּאַנְפָּחָא מִיטֵּן זְוִילֶנֶס் גַּעֲזָעֶלֶן נְיִרְעֶן פָּאַר הַמַּן אַ מְוַנְדִּיר

דעַר אלטער מיינסטער פָּאַנְפָּחָא
שמיט מיטן קריידל אַרְן האַנט :
מַעַט שנידן די אַרבָּל סְקָאַסְנָעַ
אוֹז נִישְׁתַּוּ וְעַט פָּעַלְן גַּעֲרוֹאָנט.

אוֹז צְדִיק דַּר גַּעֲזָעֶלֶן זָאָגֶט ער :
„נוּ, חַבְרָה, מַוְתָּס עַנְק אַ רְיָוִן
אוֹרִיף מַאֲרָבָן מַזְוָן פָּאַרְטִּיךְ וּוְעָרָן
הַמַּנְסָן נְיוּעָר מְוַנְדִּיר.”

בלישטשען די נַאֲדַלְעָן אוֹז זַיְנְגַעַן
— ס'אַיז צוּווַי אַ זַּיְנְגַעַר בְּיַוְאָכָט —
פָּאַרְטְּרָאָכָט זַיְךְ דַּעַר אלטער מיינסטער
אוֹז אַט פְּזַן וּוֹאָס ער טְרָאָכָט :

די מלפה אַסְתָּהָר, זָאָל לְעַבְנָן,
מַאֲכָט מַאֲרָבָן אַ מַאֲסָקָן-בְּאַל
אוֹז הַמַּן אוֹז אוֹיד פָּאַרְבָּעָטָן
— צִי קָעָן נִישְׁתַּוּ טְרָאָסָקָעַן די נַאֲלָ ?

דַּעַר דָּאַזְוָקָעַר רְשָׁעַ, הַמַּן,
וּוֹאָס שִׁיט מַרְט גַּזְוָרוֹת אוֹז שִׁיט —
ס'מוֹז דָּאָךְ אַפְּרִילְוּ אַרְן
אַ משֻׁומָּר, נַרְשַׁת נַאֲר אַ יְוִדָּ.

שיזינגעט זיך לאזער דער גאנגעט :
„אזויז איז דר מעשה געורךן —
אַ שנײַידער=ריונָג האָט אַין שפֿינְגָּ
די מלכָה אַסְתָּר דערזען .

האָט ער בעזאנט שׂוֹ דער מלֵפהּ :
— קוֹם לְאמִיר אַנטְלוֹיטָן קְרִין ווַיַּן
אוֹן לְאמִיר פָּרֶזְעָצָן דָּעַם דְּלוֹת
איַן קוֹרְפָּן אַ דִּינְגָּעָר=מַאֲשִׁין”.

זריפְּצָט דער מיינְסְטָעָר : „די חַבְרָה
הָאָבָן אַ לְּיָדָל פָּאָרְפָּאָסְט
אוֹרִיפָּ דָּעַם אַרְעָמָעָן פָּאָסְטְּרוֹנָחָא,
וְדָר פָּאָר שְׁנֵיְידָר=ריְזְנָגָעָן פָּאָסְטָן”.

פְּלִיעָן אוֹן בְּלִישְׁתְּשָׁעָן דִּי נְאָדְלָעָן
— סְאִיד שְׂוִין אַ זְוִינְגָּר פָּר —
אוֹן מְאָרְבָּן מִזְ פָּאָרְטִּיךְ וּוְעָדָן
הַמְּנָס נִיעָר מְנָדָר.

אַרְנְדְּרוֹיסָן דָּאָס לְעַרְן=זְיַינְגָּל
שְׁעַפְּאָכְלָמָט דָּאָס פְּרַעַסְלָא אַין הוֹיפָּט,
פְּלִיעָן דִּר פְּוֹנְקָעָן אוֹן גְּרִיעָן
אוֹן בְּרִיעָן דִּר נְאָכָט אַין אַיר לְוּפָּט.

מרדכי הבדיק וארט אולפן שטן

דער אלטער ר' מרדכי זויט פארנאנכט
בי זיך אין אלקער איזן ווארט :
צץ האט נישט דער שטן, ימיה שממַ
אימס תלילא אפגענארט ?

ר' מרדכי (ס'בלויפט דערוויל א סוד)
האט מיטן שטן אפגעעדט,
ער וויל אים וויזן, וויאזוי מען דארפֿ
א שטוף טאן המן צום בעט.

דו זי, דרי מלכה, זאל זירן נעזונט,
וועט ליגען, נויבעטָא, קראנק
(ר' מרדכי איז נחפֿעל פין זיך
פֿאָר אָט דעם ווואזשנעם געדראנק).

או דער מלך וועט דאס דערזען,
וועט ער וווען מלא בעס
אלן ווועט א געשמי טאן אויפֿן קוֹל :
„האמאן, וואס איז דאס ?“

טשעפעסט זיך צו דער מלכה גאָר ?!
טו קונגשׂע טיף איזן דר'ערד !”
איין צו מרדכי הבדיק געווענדט :
„דאָס איז דאָך אונגעהערט.”

איין חמן (מרדכי ארץ זיכער איין דעם)
וועט שיין האבן א חיסטן טופ —
עד פארמאכט די אויבן אוין זעט בחוש,
ווײַ מען העננט דעם רישׁ אוית.

איין עד זעט בחוש, ווײַ עד אלטער רב
קriticט אויפט די גלייכס ווענט:
„נוּראָנְדֶּרֶס, יִרְדֵּן, שְׂמָאָרְקָעָר, גַּדוֹלָהָט!
עד רישׁ אוין גַּעֲזָאָרְן פָּאָרְלָעְנְדָט!”

נָאָר עַד — ר' מְרַדְּכֵי — וְעַט גַּלְאָסֶן אֵין שְׂמֵיָּה
אֵיךְ טָאָן: „דַּעַם אָוִיבָעַרְשָׁמָנָס נָס,
וְעַד הָאָט דָּאָס דָּעַל אִיבָּעַגְעַדְרִיט
כְּמַעַט אֵין אֵין מַעַת קָעָה.”

נָאָר הוּא אוִיז דָּעַר שְׂמָן, יְמִיחָ שְׂמָם?
ר' מְרַדְּכֵי זִימַט אֵין וְאָרָט
איין אָפְשָׁר הָאָט דָּעַר לְאָבָז — הָא —
אִים וְוִירָעָר אָפְנָעָנָאָרט?

עד הָאָט בְּפִירּוֹשׁ (ס' בליעבט א סוד)
מייטן שְׂמָן אָפְנָעָרָט,
בְּדַי אִים צַו וְוִיזָן, וְוִיאָזָר מַעַן דָּאָרָפּ
אֵ שְׂטוֹפּ טָאָן חַמְן צָוּ בְּעַט.

דעָרַ מִיּוֹנְשָׁעַרְ פָּאנְפָּחָא נְרִירֶת זַיֵּךְ צַוְּם הַלְּנִית

דעָרַ אַלְטָעַרְ מִיּוֹנְשָׁעַרְ פָּאנְפָּחָא
זַיְצָט בֵּירַ דַּעַרְ נְרִירֶתְמָאַשְׁיןְ
אוֹןְ טְרוֹיוּרְיךְ-שְׂוּעָרָעְ מַהֲשָׁבָותְ
קוּמָעַןְ אוֹרְפָּןְ זַיֵּךְ.

דעָרַ אַלְטָעַרְ רְבָּרְ' נְדָרְיהָ
חָאַטְ הַיְנָטְ אַיְןְ שָׁוֵלְ גַּעֲלִינְטְ
דַּעַםְ כַּחַבְ פָּוּןְ דַּעַרְ מְלָכָהְ אַסְתָּהְ
אוֹןְ הָאַטְ זַיֵּךְ דָּאָבָיְ צַעְדָּיְינְטְ.

יְידָן — אַזְוֵי שְׁרִיבְטְ דַּוְ מְלָכָה —
אַיְדְ בֵּיןְ אַרְצָתְ גּוֹדְרָ אַוְרָפְ אַיְדְ,
אוֹעַץְ זַאֲלָטְ אַלְעָ פָּאַסְטָןְ,
סְיִ אָרִיםְ אוֹןְ סְיִ רְיֵיךְ.

אַיְןְ דַּעַםְ זְכוֹתְ וּעַטְ הַמְּנָהְרָשָׁעְ
לִיבְנָןְ טִיףְ אַיְןְ דַּרְעָרְדְ
אַיְןְ וּעַטְ פָּאַרְשָׁפָאַרְןְ צַיְ שְׁנִיְידָןְ
בֵּירַ פְּרוּמָעַ יְידָןְ דַּוְ בְּעָרְדְ.

אַיְןְ דַּעַםְ זְכוֹתְ וּעַלְגָןְ יְידָןְ עַפְןְ
הַמְּנָ-טָאַשָּׁןְ מִיטְ מָאָןְ
אוֹןְ אַונְזָעָרָעְ פּוֹרְרִיםְ-שְׁפִילָעְרְ
וּעַלְגָןְ הָאָבָןְ וְאָסְ צַוְ טָאָןְ.

זיפצט דער אלטער מיאנסטער :
בײַ טענה אָבער מיט זײַ,
זײַ האָבן באַהאלטן די נאָדליך
איין בעוחָרטֶן דאס גענִי :

„מיר וועלֵן נישט פֿאָסְטָן מיאָנְסְטָר .
ניָין ! אוּן צעַן מַאֲלָ נַיְּן !
אוּן טַאָמְעָר קַוְעָמָן די רַוְּצָחִים —
וועַלֵּן מִיר בְּרַעְכָּן אַ בְּיַין .“

דער אלטער מיאָנְסְטָר פְּאַנְפְּחָא
זִיכְרָת בֵּין דַּעַר נַיְּ-מַאֲשִׁין
אוּן טְרוֹוּעָרִיךְ-שְׂחוּרָעַ מְהֻשְׁבָּה
קַוְעָמָן אַיִם אוּרְפָּן זַיְן ;

זַיְן פְּלוֹנוֹרִיתְ-טַע שְׂרָה גִּיטְלָ
אוּז שַׁוִּין זַיְנָת יַאֲרָן טְרוּמָן,
אוּן זַיְן טַאָכְטָעָר הַנָּה דְּבוֹרָה
פָּאָרְזִיכְטָן אָן אלטָע מַוִּיד .

אוּן זַיְן, די שְׂנִירְדָּעָר-יוֹנְגָעָן,
הָאָבָן נַאֲרוֹשְׁקִירְטָן אוּן זַיְן —
צְעוֹדְרִינְתָּן זַיְךְ דַּעַר אלטער מיאָנְסְטָר
איְבָעָר דַּעַר נַיְּ-מַאֲשִׁין .

די מלפה אסחד פאסט

אסחד המלפה אויז בליעיך אוין מיד
אוין ציטערט, וויז אוין פירבער :
געלויבט צו גאנט, נאך דרייטהאלבן שעה,
אוין דער העניהם אויז ארייבער.

דער מלך האט זו היינט געלענדט :
וועאס אויז דיר, אסחד ? זאגן!
דו גויסט ארום פארמאטערט אוין בליעיך,
אוין סאייז דזוקא א שיינען טאב".

אייז גוי דערצייל דעם מלך, דעם נאר
— אדוני מלך, דו וויסט?
סאייז אסחד-העניהם אוין איך פאסט,
וועיל דער פערטער מרדכי הייסט. —

הלהדי זאל עס זיין צומ נוטן, הלהוואי
זאל עס אויסגינן צו המנס קאָפ !
ווע ער מאכט אידר חנקלעך, דער הוולטהי
דער שאַרלְאַטָּאן, דער זשלאָב.

“מלפה, זי מירענן, איזו וויז דר זהוֹן,
איזו וויז דער מאָנד אוין די שטערן” —
אוין יעדעס וואָרט אויז כימרע אוין פאָלַש,
אוין זי מז דאס אַלְעַז אויסחערן.

וווילס'זוויל דער פעטער איזוי, ער זאגט:
„לֹאָנוּ אִים נָאָר בְּלָן, מַיּוֹן קִינְד —
אַיעֲדָעֵס וּוְאֶרְטָפָן אָזָא רְשָׁעָ, וְהָרָע
אַיְזָה מַעַרְנִישְׁתָּה וְהָרְשָׁפְרִי אַרְוִית וּוְוִינְטָה.

דער עיילר: אַיְזָה דַעַר מְגִילָה שְׂמִירָה,
(אַזְוֵי זָאנְטָה ער שְׂמִילְעֶרְהָיוּת)
אָזָה הַמָּן הַרְשָׁע וּוְעַטְנָה נָאָךְ זָיוּן
אַחֲזָוק פָּאָרְקִינְד אַיְזָה קִיְיטָה.”

אַזְוֵי זָאנְטָה דַעַר פֻּעַטְעָר מְרַדְכִי צָו אַיְדָה
— אַיְזָה דַעַר פֻּעַטְעָר מְרַדְכִי חַיִיסָט —
אַיְזָה דַי מְלַכְּה טָוָת אַלְצְדְּרָנְגָן,
וְהָרָע דַעַר פֻּעַטְעָר מְרַדְכִי הַיִיסָתָה.

אַט הָאָט זַי פָּאָרָאָטָן דַעַם שְׂנִיאַדְעָר-רוֹנְגָן,
וְוַיְיל דַעַר פֻּעַטְעָר הָאָט גַּעֲרוֹאַלְטָה,
אַיְזָה פָּאָסְטְּרִינְגָה אָזָא דָאָךְ גַּעֲרוֹעָן
אַשְׁנִיאַדְעָר-רוֹנְגָן אַגְּלָדָה.

אַט פָּאָסָט זַי הַרְוִינְטָפָן גַּעֲנָץ קָאִיאָר,
וְוַיְיל דַעַה פֻּעַטְעָר מְרַדְכִי הַיִיסָט —
דַעַר פֻּעַטְעָר אַיְזָה אַחֲם אַיְדָה
אַיְזָה דַעַר פֻּעַטְעָר מְרַדְכִי וְוִיסָטָה.

המן נדרמת זיך צום באַל

המן שפאנט אָרוֹם נערוועז :
ס'אייז שוין באַלד זייןבער אָכט
און ס'חאָט דער שנויידערוק, דער זשיד
דעַם מונדייר נישט אָפָנעבראָכט.

זָאנְגַט זֶרְשׁ : « נִרְטָע, הַמְנָשֵׁי קְרוּוֹן,
זַיְרַ נִרְשַׁט אָזוּזַ צַעֲמַטְרִיכַט —
דֵי סְעוֹדָה פְּאַנְגַט אָזַן זַיְגַעַר צַעַן,
חוּסַט נַאַךְ קוּמָעַן צַוְּ דַעַר צַיְתַּ. »

דער עיקר אייז — באָטראָכט זיך גוּט,
וועַר אָוָן וּאָס אָוָן וּעָן —
די מלכָה, זָאנְגַט דֵי וּיְבָעַר אָוָן מאָרָק,
אייז אָ פְּיִיעָר, אָ בְּרָעָן.

זַיְרַ זָאנְגַט אָפְּלוֹן, אָז זַי הַאָט
איְיעָדָן פְּרִיטָאָן בְּיוֹנָאָכְט
מיְתָן שְׂטוֹן אָ רַאֲנְדַעַרְוִי
און ס'אייז נישט אוֹיסְגַעְטְּרָאָכְט.

וְאָס דָּאָרְפְּסָטָהּ מַעַרְ, אָט אַיְדַּ אַלְיַיְן
הַאָב דִּין אָוָן חַלּוּם גַּעֲזָעָן :
אָט בִּזְמָטַי גַּעַשְׁתָּאָנָעָן נַעֲבָן אִיר בְּעַט
און אָט — בִּזְמָטַי נִרְשַׁט גַּעֲזָעָן.

שְׁרַעַג אִיךְ בֵּין גּוֹרְלָה-וְאַרְפָּעָר בְּאַשְׁיָּוֹד,
זִיפְּצַת עֲרֵ שְׂטִיל אַיְן זָאנְטַ:
סְׁזַצְתַּ אָנוֹ אַלְמָנָה אַרְפָּן שְׁטִינַן,
זַי יָאָמְעָרֶט אַיְן זַי קְלָאנְטַ.

בְּעַט אִיךְ אַיְם : פָּאַטְעָרָה, זָאנַ, דָּעַרְצַיוֹלַ
בְּאַשְׁיָּוֹד מִיר, וּוֹאָס דָּאָס בְּאַטְיִיטַ!
פְּרוֹזְמַת עֲרֵ : וּוֹאָרָט נָאָךְ זַי אַוְרִילַ,
סְׁאַיְזַ נָאָךְ נִרְשַׁט גַּעֲקִימְעַן דַּי צִוְּיטַ.

הַמָּן שְׁפָאָנְטַ אַרְזָם נְעַדוּעַן :
«אַיְ, זַרְשׁ מִיְּין וּוְיִיב, שְׁוֹיִיג שְׂטִילַ !
נָאָךְ רָק דַּו גִּיסְטַ מִיר נָאָךְ פִּיסְ-טְּרִילַ
אַיְן מָאַלְסַטַּ אָזְוֵי וּוְיַי אַמְּלַיַּן.

אוֹן דָּא אַיְזַ הַיִּינְטַ דָּעֵר מַאֲסְקָן-בָּאָלַ
אוֹן דַּי מַלְכָה זִיכְתַּ אַיְזַ וּוֹאָרָט —
זַי דַּעַם דָּאָזְיַקַּן טָאנַג, דַּעַם יוֹם הַדִּין,
הַאָב אִיךְ פָּוֹן לְאָנְגַּן גַּעֲנָאָרַט.

מַעַן קְלִינְגַּטַּ. נִיְּ עַפְּנַן, מִיְּן וּוְיִיב, דַּי טִוֵּר,
סְׁאַיְזַ דָּעֵר שְׁנִיְידָעֵר מִיְּן הַסְּתָם...
אוֹן הַמָּן חַעַרְטַ, וּוְיַ פָּאַנְפָחָה זָאנְטַ:
«קִיסְעַ דַּי הָאָנְטַ מַאֲדָאַם ! »

3

דעך מלך און אויל פעלס

דעך מלך שנויצט כסדר די נאָז
— אַ סִימָן, אָז עָרָ אַרְזָ בִּינָ —
אוֹן עָרָ מעַנְהָ עַטְ צָו זִיד אַלְיָן:
„בֵּין זָיו אַ חֲכָם אָזֶן וּוַיִּיסְטָן,

אָז הַמָּן, מִין עַרְשָׁמָעָר מִוְנִיסְטָעָר, אַיְזָ
איַיְזָ אַוְסָוּזָרָפָט דַּעַר נַאֲטָוָר, —
ס/חָאָט עָרָ גַּעֲמִינָט, אָז אַסְתָּרוֹשִׁי
איַז טַאֲקָעָ זַיְנָס אַ הַפָּר?

אַ שְׁטִיקָל גְּלִיק, וּוְאָס מְרַדְכָּר דַּעַר יִיד
איַז גַּעֲקִימָעָן הַיְינָט בִּיטָּאָגָן
פָּאַרְשָׁטוֹרְבָּט, פָּאַרְסָאָפָעָט אוֹן פָּאַרְשָׁחוֹיזָט
אוֹן צָו אִים גַּעֲטָאָן אַ זָּאָב:

פָּאַמְעָדָר קִינְיָבָן, זָעָם, הַאֲלָט אָז אַרְזָ
אוֹרִיפָטָהָמָנָעָן הַיְינָט בִּינוֹנָאָכָט —
עָרָ אַיְזָ נִרְשָׁט אַזָּא צְדִיק אָזֶן פָּעָלָן,
וּזְרָס/חָאָט זִיד דִיר גַּעֲדָאָכָט.

אוֹן עָרָ הָאָט גַּעֲזָעָן — עָרָ זָאָל אַזְוִי זָעָן
מִשְׂיחָה אוֹרִיפָן וּוַיִּסְטָן פָּעָרָד —
וּזְרָיָהָמָן פָּאַלָּט אוֹרִיפָט אַסְתָּרוֹלָס בְּעַט
איַז רִ'הָאָט אַסְתָּרוֹלָס קוֹרִיטָשׁ גַּעֲהָעָרטָט.

דער מלך שנוייצט פסדר דיאנו
— אַסִּימָן, אֹז עֶר אַיז בְּיוֹן —
אוֹז לְעֵר טַעַנָּה עַט צַו זַיְד אַלְיוֹן
„כַּי זַי אַחֲם אוֹז וּוֹיִיס...“

אוֹז עֶר דַּעֲרָמָאנְט זַיְד יַעֲנָע נַאֲכָט,
וּוֹעֵן אַסְתָּר אַיְן בְּלוֹרְזָן הַעֲמָד,
איַז גַּעֲקֹומָעָן צַו אַרְטַּז צַו נִיְּוָן,
דוֹיַּה אַחֲלָוָם פָּוָן דַּעֲרָ פַּרְעָמָד.

אוֹז אֹז עֶר הָאָט אַיר צַגְעָזָאנְט:
„אַסְתָּרְלָן, כַּי, כַּי, כַּי —
הַמָּן וּוְעַט שְׂוִין הַעֲנָגָעָן בַּיְ מִיד
אוֹז אַשְׁוֹנָעָם אַרְנְדָעָהָפָרְרִי.“

אוֹז אַסְתָּרְלָן הָאָט גַּעַשְׁמִיכְלָט זַיְס
אוֹז אַיז אַיְם גַּעַדְעָן אַז וּוֹיִיב —
עֶר פִּילְטָן נַאֲךָ דַּעַם רִיחָ פַּיְן אַרְעָה אַרְ
אוֹז דַּעַם טָעַם פָּוָן אַיר הַיְסָן-לִיְבָן.

דַּעֲרָ מלְךָ פָּארְלִיּוֹנָט דַּי הַעֲנָט אַוִּיפָּן בּוֹיְך
— אַסִּימָן, אֹז עֶר מְרָאָכָט:
צַי זַאֲלָ מַעַן הַעֲנָגָעָן חַמָּן בִּיטָּאָג,
צַי אָפָּשָׁר נַאֲר בִּינָאָכָט?

מען פירט המן צו דער תליה

ציעפנט דרי פענסטער,
 צעפראַלט דרי טירן,
 מען טוּט המן הרטש
 איבער דרי גאָסן פירן.

מען טוּט אים פירז,
 מען טוּט אים ברענגן,
 אוּטַן מאָך צוֹ דער האָרוֹה,
 דָּאָרט וועט מען אים הענגען.

„תְּלִוּן, תְּלִוּן
 ווַיֵּסֶט דָּאָד, ווַעֲרָאֵיךְ בֵּין —
 לְאֹז מִיד כָּאָמֵש גַּזְעַנְגַּעַן
 מִיטְמִינָּעַ זַיְן !“

„דִּוְינָעַ זַיְן, דִּוְינָעַ זַיְן
 וועט מען צוֹ דָּרָר בְּרַעֲנָגָן
 אוֹן מען וועט זַיְן מִיטְמַדְתְּרַדְתְּ
 אַרְנָאַרְנוּסָם אַוְיפְּחַעַנְגַּעַן .“

„תְּלִוּן, תְּלִוּן,
 ווַיֵּי צְוַיְמִינָעַ רַאֲדָן —
 אַיךְ, ווֹאָס בֵּין פְּסָרָר
 אַיְן אַ פִּיאָּקָעָר נַעֲפָאָרָן,

מִזְוָן זַיְד שְׁלֹעַטֵּן צַוְּדָפֶס
אָוָן אָטֵט דִּי קִירְתָּן טְרָאָנָן,
פָּאָרוֹאָס אַיְן פָּאָרוֹעָן —
אָפְּשָׂר קַעֲנְסָטוֹ מִיר זַאֲכָן?

נִיּוֹן, דּוּ קַעֲנְסָטוֹ מִיר נִישְׁטָה זַאֲכָן
אָוּמְזִיסְטָה דָּאָס פְּרָעָנוֹן,
אַרְךְ זַע שְׁוִין דִּי הַלִּיהְתָּה
דִּי טָאנְצָטוֹ מִיר אַנְטְּקָעָנוֹן.

אַיְדָה זַע שְׁוִין דִּי הַלִּיהְתָּה
אָוָן הַעַר שְׁוִין דִּי רָאָבוֹן,
אָוִרְפָּן אַלְטָן צְוִוְינְטָעָר
זַאֲלָטָם עַז מִיד בָּאָנוֹרָאוֹן.

נַאֲרָ פָּאָרְשָׁטָאָפְּטָה מִיר דִּי אָוִיעָרָן
— אַיְדָה טַוי אַיְדָה בָּאָשְׁוּדָרָן —
אוֹן אַיְדָה זַאֲלָטָם פָּאָרְשָׁפָּאָרָן
דַּעַם בָּרָאָגָעָר צַוְּהָרָן”.

אָזְוֵר טָעַנְהָעַטְמָעַט דָּעַרְדָּעַר
בְּשֻׁעַת עַר בִּירְתָּה —
אָוָן סְלָאָכָן אָוָן שְׁפָעָטָן
קִינְדָּאָוָן קִיְּמָה.

דעָר מִינְסְטַעֵר פָּאנְפָּהָא פֶּרְאֹודָעַט די סְעוֹדָה

דעָר אַלְטַעֵר מִינְסְטַעֵר פָּאנְפָּהָא
וּוִישְׁתָ אֲפָ מִיטְן טִיכְלָ דִי בְּרוּיכָ
אוֹן זָגְטָ צְוִינְעָ גַּעֲזָלְעָן
בְּנָעִירְמוֹתְהָדִיק אוֹן שְׂטִילָ:

„איַז, הַיִסְטָמֵט עַס, חַמְּן הַרְשָׁעָ
אַצְנְדָר אוֹן נִיהְוָנָם אַגְּסָטָ
אוֹן מַעַן פְּרָעָגְלָט אִים אוֹן סְמָאַלְעָ,
וּוְ פָּאָר אָזָא רְשָׁע פָּאָסָטָ.

צְוֹוִי גַּעַשְׁטוֹפְּלַטְעַ גִּיהְוָנָם=שְׁמָשִׁים,
מִיטָּ רְוִימָעָ פָּאוֹחָ אוֹן בְּרָהָרָ,
שְׁמַיְיסָן אִים אַלְעָ מָאָל אַוְנְמָעָר,
וּוְרָי אַפְּאַטְשָׁמָאָוָועָ פָּעָרָד :

מִיטָּ וַיְדָן גַּיִיט עַר זְוִיךְ טְשֻׁפְעָן
אוֹן מִיטָּ זְוִיעָר מַאֲכְטִיקָן גָּאָט ?
צְדוֹק, שִׁיט אַוְנְמָעָר סְמָאַלְעָ
אָט דַעַם דָּאָזְיָקָן אִידְיוֹאָט ! ”

דעָר אַלְטַעֵר מִינְסְטַעֵר פָּאנְפָּהָא
וּוִישְׁתָ אֲפָ מִיטְן טִיכְלָ דִי בְּרוּיכָ
אוֹן וּדְעַנְדָתָ זְיַיךְ צְוִינְעָ דַעַר טְאַכְטָעָר
בְּנָעִירְמוֹתְהָדִיק אוֹן שְׂטִילָ :

„אָלֶה חַנָּה לְבוֹרָה, מֵיָּוִן טָאָכְטָעָר
דַּי מַעֲגַשׂ שָׁוֵין גְּרוּיטָן צִים טִישׁ
דַּי הַמַּזְ-מַאַשְׁגָן, דַּי מַאַנְדְּלָעָךְ
אַיְן דַּעַם סָאָמָע עִיקָּר — דַּי פִּישָׁ.“

אוֹן ווּרְדָעָר צַיְדַּי דַּי נְעֻזְלָן :
„נוֹי, חַבְרָה, ווֹאָס שְׁטִיעָת עַז שְׁטִיל ?
מַאָכְטָס אַלְחַיִים חַבְרָה
אוֹן נְעַמְתָּ זִיךְ צָוָם פּוֹרִים-שְׁפִיל !“

בְּלִרְשְׁשָׁשָׁעָן דַּי בּוֹסּוֹת אַיְן קְלוֹנְגָעָן :
„לְחַיִים, פָּאָר נָאָדָל אַיְן שָׁעָר,
פָּאָר אַסְהָר, דַּעַר גְּרוּינָאָר מְצִיאָה
אַיְן פָּאָרָן מַלְךָ, דַּעַם לְעַקְרִישָׁ-בְּעָר !“

נָאָר חַנָּה דְּבוֹרָה, דַּי טָאָכְטָעָר.
שְׁטִיעָת בִּים פְּעַנְסְטָעָר אוֹן טְרָאָכָט :
וְרִיפִיל שְׁטָעָרָן, אַ שְׁטִינָגָעָר,
פָּאָרָמָאָנָט אָזָא פּוֹרָם נָאָכָט ?

פאסטוריינחאָס מאַמעל צוינְדֶט אָן אָ לְאָדְצְרוּט-לִיכְט

פאסטוריינחאָס אלטער מאַמעל
צוינְדֶט אָן אָ יָאָרְצִיְיט-לִיכְט
אוֹן גְּרוֹיסָע, הַיִּסְעָדָה טְרָעָדָן
רִיבְעָן אִיבְּפָעָר אִיר גַּעֲזִיכְט :

„אָ יָאָרְצִיְיט שְׁוֵין פָּאָרְפְּלוֹבָן,
זִוְּנָת מִיּוֹן שְׁפִּירְזָעָר אִיז נִישְׁמָטָאָ
נָאָרָסָהָיִינְעָן נָאָרָאָלָאָךְ דַּי שְׁטָעָרָן
אוֹרְיָהָמִיר, דַּעַר אָלְטָמָעָר קְרָאָ.

בְּלִיּוֹד נַעֲכְטָן עַרְשָׁת אִיז דָּאָס גַּעֲדָעָזָן,
דוֹי מַעַן חָאָט מִיּוֹן קִינְדָּגְעָפִירְט
חוֹ דַעַר תְּלִיהָ, גַּעֲקָאָוּת אִיז קִיְיטָן.
אָ שְׁמִינִין וּוְאָלָט עַס גַּעֲרִירָם,

חוֹי עַד הָאָט אִין דַעַר לְעַבְּצָעָר רְבָע
נָאָרָאָסָהָרָס נָאָמָעָן דְּרָמְמָאָנָת —
אָ וּוְעַלְטָ דָאָרָפָט מַעַן אוֹרְסְפָּאָרָן
שַׁדְּ בְּעַפְּינְעָן אָזָא בָּאָרְלִירְיאָנָט.

אָ וּוְעַלְטָ דָאָרָפָט מַעַן אוֹרְסְפָּאָרָן
אוֹן מַעַן וּוְעַטָּ נִישְׁמָט גַּעֲפְּינְעָן, נִיְּחָ
אָזָא מִיּוֹן טְיִיעָרָן דִּימְעָנָת,
דוֹי פָּאָסְטְּרִיְינָהָא אִיז גַּעֲרוּעָן.

געוווען? אָי, טאטט אַין הוּמֶל —
געוווען... אָוֹן שווין נוישטָא,
נָאָרְסְּשִׁינְגָּן נָאָךְ אַלְץְ דֵי שְׂטָעָרְן
אוּפְּ מִירְ, דָּעַרְ אַלְטָעַרְ קְרָאָ.

נעכְּרַי וּאַלְטַ אַסְהָרַ, דַּרְ נַאֲפְקָעַ
געוווען זַיְן גַּרְזָבְ פַּאֲרְלִיְינְטַ
זַיְ חָאָטְ דָּאָךְ אַפְּרִילְ אַיְן תְּפִיסָה
אוּפְּ אַיְםְ נַיְשָׁטְ נַאֲכְגַּעַפְרָעָנְטַ.

אָבָּרְ זַיְ פְּרָאָוּעַטְ דַּעַם פּוּרְוִים
— אַ וּוּוּסְטָעַרְ פּוּרְוִים אוּפְּ אַיְרְ —
אוּפְּ אַיְרְ אָוֹן דַּעַם פְּעַטָּעַרְ מְרָדְכַּיְ
דַּעַם שְׁהָדָלְןַ, דַּעַם בְּבִירְ".

סַאֲסְטְּרִוְגָּחָאָסְ אַלְטָעַמְאָמָעַ
שְׁטִיוֹתְ פְּאָרָןְ רַאֲרַשְׁיָוִתְ לְרַכְטַ
אָוֹן גְּרוּסָעַ, הַיּוּסָעַ טְרַעְדָּןְ
רִינְגָּןְ אִיבְּפָרְ אַיְרְ נַעֲזִיכָּתְ.

א י נ ה א ל ט :

5	פָּרֹדוֹאָרֶת . . . . .
7	איַן דֻּעַם בִּיכְלֵין . . . . .
9	דָּאַס לִידֵ פָּוָן לוֹיְפָעֶר . . . . .
11	פָּרֹדוֹאָס מְרֹדוֹכַי וְחַטְ גַּעֲפָנוֹנָן חַן בַּיִם מַלְךָ . . . . .
13	דיַ מלֶּפֶה וְשַׁרְיִי . . . . .
15	דֻּעַם פִּילְכִּיס סְעוֹדָה . . . . .
18	וְשַׂתְיִיס קָלָגְגַּיִז . . . . .
21	דיַ מלֶּפֶה וְשַׁתְיִ גִּיטַ צַו דָּעַר תַּלְיָה . . . . .
23	אַסְתָּר גְּרִיטַ זִיךְ צָוַם מַלְךָ . . . . .
25	מְרוֹדוֹכַי גִּיטַ אַחֲרִים פָּוָן אַסְתָּרָס חַתְנָה . . . . .
27	דיַ נְלָעָגְיָעַ פָּוָן פָּאַסְטְּרִיגָתָא . . . . .
29	אַסְתָּר הַמֶּלֶפֶה קָעַן נִישְׁטַ שְׁלָאָפָן . . . . .
31	פָּאַסְטְּרִיגָתָא חַלְוָמָת . . . . .
33	מְרוֹדוֹכַי הַצְדִּיק דָּעַר שְׁתָדָלָן . . . . .
35	דיַ מלֶּפֶה קָוָמַט צָוַם מַלְךָ . . . . .
37	פָּאַסְטְּרִיגָתָא שִׁקְטַ אַ גְּרָסַ מִיטַ דיַ פִּיגָל . . . . .
39	הַמַּן טְלָעָפָאַנִירָט צַו וַיְזָהָ אַין דְּעַדְאָקְצִיעַ . . . . .
41	דָּעַר מִינְסְטָנָר פָּאַנְפָתָא הַאלָט אַ הַסְפָּד . . . . .
43	דָּעַר מַלְךָ אַחֲשּׁוֹרָוּשָׁ נָאָכָן אַטְמָנָטָאָס . . . . .
45	מְרוֹדוֹכַי קָוָמַט צַו אַסְתָּר הַמֶּלֶפֶה . . . . .
47	הַמַּן הַרְשָׁעָ קָעַן נִישְׁטַ שְׁלָאָפָן . . . . .
49	הַמַּן דְּרִישַׁת זִיךְ אַין מְלָכִיס הוֹרָף . . . . .
51	פָּאַנְפָתָא מִיטַ דִּינָעָ גַּעֲזָעַלְן נִיְעַן אַ מְוֹנְדִּירָ פָּאָר הַמַּן . . . . .
53	מְרוֹדוֹכַי וּזְרָרָט אַוִּיפָן שְׁלָן . . . . .
55	דָּעַר מִינְסְטָנָר פָּאַנְפָתָא פָּאָסֶט . . . . .
57	דיַ מלֶּפֶה אַסְתָּר פָּאָסֶט . . . . .
59	הַמַּן גְּרִיטַ זִיךְ צָוַם בָּאָל . . . . .
61	דָּעַר מַלְךָ אַיִן כְּפָעָס . . . . .
63	מַעַן פִּירָט הַמַּן צַו דָּעַר תַּלְיָה . . . . .
65	דָּעַר מִינְסְטָנָר פָּאַנְפָתָא פָּרָאַחוּנָעַ דִּ טְבָודָה . . . . .
67	פָּאַסְטְּרִיגָתָאָס נָאָמָעָ צִידָ אָן אַ יָּאָרְצִיאָט לִיכְטָ

פָּנִים צַלְבֶּן מַחְבֵּרָה:

שְׁטוּנָרֶן אֹוִיפָּן דָּאֶךְ (לִידָּן בְּאַלְאָרֶט)
לְאַמְּטָנָרֶן אַיְן וּוִינְט (לִידָּן בְּאַלְאָדָעַ)
חוֹמָשׁ לִידָּעָר (זַ-טַּעַן אֹוִיפָּצָגָעַ)
חוֹמָשׁ לִידָּעָר (זַ-טַּעַן אֹוִיפָּצָגָעַ)
פְּנַלְקָנָר זִינְגָּעָן (זַ-טַּעַר בְּאָנָּדָ)

גְּרִיטִיט צָוָם דָּוָרְגָּן:

דְּעַמְּנוּרָוָנָג אַיְן שְׁפִיגָּל (לִידָּן בְּאַלְאָדָעַ)
פְּנַלְקָנָר זִינְגָּעָן (זַ-טַּעַר בְּאָנָּדָ)

